دَ غني کلیات

Ketabton.com

غني خان

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلوشی

۱۳۶۴

A .S.K B

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

تسلی (۱)

د همت نه په جهان کښې څوک خلاص نه شي — چه آسمان وي کله کله وريځې
چه گلم صلوي په مېنځ مرنچلیږي — چا غولي دي د شنو شگو نه مزې
د قالین برابري به کله وکا — که هزار په نکه شي نگېبان او بروزے
که د مچو په ډېرۍ کښې ته یو لوند ئے — گمان مکړه چه تمبه او نه سوځې
د مړو دانو کار د پلک خواب په سوکړي — هسې څه چکې ژړا لکه د ښځې
چه وخت راشي نو به زړه د آتش کړم غني خانه
خو د قهر به لړمو کښې پټ پټ سوځې

آبي جهاز - نلهیرا
جولائي - ۱۹۲۹ ع

(۱) دا زما اولنی شعر دی چه د څوارلس کلنې په عمر کښې لیکل شوی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال

نه م ستا دانزې شوندې دي پکار — نه دا زلفې د ول ول لکه ښامار
نه د بتې په شان د ننګه غږې غوارم — نه کسې سترګې نه د کې د خمار
نه غاښونه دي لعلونه د عدن — نه ننګي د نے غبرګې لکه انار
نه پستې نه سرېندې په شان خبرې — نه وجود لکه د سروې وضعدار
خوږوشي راته وبینه دلبره! — دالاله په شان د زړګي غواړم دا غلاد

یو دوه او ښکې چې د غم او محبت وي
په پلکونو به لعلونه ترے کړم زار

آب حیات. نلهرا. جولائی ۱۹۲۹ع

خانان

عجیبه دې ده خاني عجیبه ده ځواني — ای ښتو! پوهه د نه شوم، په ورا به ودانی
دا د لاګي نوم منزدې، چې ځیل په ورور نې — پیرنګي ته خوشحالک نه چې کړلي پیزواني

چې ټیټګی نې پرېړي وي، پچي د کیښې زمري دي
ناست د ملګو په بخته، د خانانو پنی ثانی

داني پلار م بهادر او نیکه م سکندر و — چې خانتوب ترې وکړې بس هیڅ ویمانی

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

په غریب همسایه نړوی، یا په منځه زور ودروی
د جنګ په وخت کښې پټ کونړ پست دی، خود جنګی ارمانی

غني: نه دروی دواښته، نه طبیب ورله ورتلی شی
د خدای قهر پرې لګیا دے، چې ذره ذره کړی فانی

افسوس

زما ستا سره یاری : وه د مار سره خواری
کلابی ننګی ستا جانه : وے سکروټې انګاری
سوزیدمه ترړیدمه : د ښتیا زه وم آزاری
په ژړا اما خندوے : ستا سترګې خماری

آخر ګل م خزان یووړو
عبث ما وکړه خواری

راګ

په تکلیف کښې دیو دوست تکړه آواز : دے د تیلو خوږه د ځمه ښکلی ساز
سوی زړه م یو غل آسمان ته ورکړ : فرښته تر نه چل نه کړ پرواز
کوڅه کوڅه داسې ښې زما د اوښکو : هر یو کوټ نے لري سیند م لوبیان

بے پروا زما د عشق ه په خندا
آ د خاورو کله ته په څه کوے ناز

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

که خیروي

ستا کولۍ دې پیرنکیه: زمونږ سینې
زمونږ وار به یو ورځ ودینې و مینې

دا ستا حال د کمال به زوال شي زوال
دره به کړو د غیرت د جرأت نمونې

دا زمونږ بچي چه نهر ژاړي نن
د دې اوښکو به ځای به ځي ستاسو د مینې

او به رو روشي د ب بیا لاهو کړي وطن
دا سیلاب به یو ورځ لاهو کړي ستا چمنې

د قسمت د غونډې لاندې نن زه سبلته
نن زمونږ جګر سبا ستاسو سینې

حال زما

خدایه زه یم بد نصیبه، که جهان کښې وفا نشته
غم ما تا ورته زه غریبه، یو زه پکښې سا نشته

دک جهان راته صحرا شو، آباد ملک راته بیدیا شو
خدایه دا کوم رنځ زما شو، زه مجنون او لیلا نشته

چه جوړې جوړې یاران، ما بنام سیل له شي روان
زما مل دي بس ارمان، بې د دې خوک زما نشته

نه معشوق خوک زد لرمه، نه معشوق زه د چا یمه
هر یو دم یم بې همته، زما زړه کښې خندا نشته

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېښودم زه نوي دوستانو، هېر کړم زه زړه وي یارانو
زه زخمي کړم ظالمانو، دے پرهر له دوا نشته
خدایه: ماته کوم سوال، ماته وایم د زړه حال
روغ مې کړې زړګي جلیل، بې د دې مې علاج نشته

که

که مې سر د زړه صلاح وي او دلیلي
زه به ناست یم په پېرس امریکې نه!
که زما خپل پیدایش کښې شه اختیار وې
زه به وم آزاد چوړې، خان پښتون نه!
...، که قبول الله ماته سپاره (۱) کړل
زه به ځای کړمه دوزخ خپل وطن نه!
د غني د زړه که یو رګ هم ژوندے
ده به کړل ویروونه شعر او سخن نه!

د وصال مزه

د وصال مزه که مانه وې څکلې
په فراق به ترا ژله وم خوشحاله
اول ړوند وم تا بینا کړم بیا دې ړوند کړم
څکه نه اکوي ژوند مزه اوس ماله
چه په شا تو باندې و پائی عمرونه
شمکي به مزه و د کاندي بیا چاله
شه بخولا د خدای د پاره زما کله!
خوږ زړګي مې ګدائي راوړې تاله

(۱) یعني ماته وسپارل.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

گلستان د خوشحالۍ کښې تل تل خاندې — څه خبرې د غریب بورا د حاله

یار مې واخیست رقیبانو، لیونی شوم — عبث خلک راولي طبیبان ماله

د امرض زما له زړه کله ویستې شي — ما په دې سود لوې کړې څو څو کاله

دا مَل دی چه د اور علاج په اور شي — نه جوړېږم نه جوړېږم بې وصاله

چه آخر به ژړا خوار غني رخصت شي

ورله وشلوی کفن دیار د شاله

ثنا

چا ته غم کړې او دې چا ته پوله کړې غم — هر ذره تا ته معلوم هر راز تا ته ظاهر

د کافر ته آقا، د مومن ته مولا — ته جېزس برهما، ته یزدان ته الله

لارې ستا د محل، ښکې خو اوږدې د خوږ ورې — مسافر ستا دي، هر امت هر سرې

هر یو وائي لار زما نیغه، ستا ده خطا — خوږې د لږ خوږې د ډېر، خوږ د بجمه بنتیا

که انسان دې پیدا، بیا پادشاه د دنیا

مرحبا، مرحبا، مرحبا، مرحبا

مورې

چه غم نه مې د زړه نه شي چا پیره — او د خلکو بدخوئي د حد نه تیره

ستا موسکې سترګې مې تل وې مدد کارې — ستا لیا د یاد هر بېل د کړې ما نه هیره

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

بانبیړې

بیا شروع شولې په ما د غم چپې — بیا خو به بې آرامه شوې شپې

یو خوا رند یو خوا ساقي یو خوا شراب — بل خوا کوټ کښې زاهد اروي تسپې

په لوګي د هغه اور وار ه تو دېږي — چه عالم نه کړ جلیا تپې تپې

غني: څو به دارمان په لمبو سوځې — څو به وي دا د فراق سرې تپې

د ځوانۍ اختر دې لاړ نکړې خه کړې

منډه به وې چه په دېوال نه وتپې

بهار

کړ شروع بلبل چغار — او، بو د افقیر ستار

وي (*) غزلې مر یو تار — شو موسم د نوبهار

ښکلې ښکالې سبزه زار

شو موسم د نوبهار

غوټۍ میغلې کړي خندا — عاشقان کړي مشغولا

بې خبره د دنیا — څنګ په څنګ سره دیار

شو موسم د نوبهار

ګل چمن نه نار زار

(*) دي: ولي.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

معشوقې شولې مغروره   ستورګې د کتل د نوره
دا شنا سره مخموره   په مستۍ کوي رفتار

ګل چمن ترې نه زار زار
شو موسم د نوبهار

شو بدل جهان د رنګ   رنګ شو تول جهان په رنګ
پښې دیارنې چنګ په چنګ   زړه زما د ګلزار

ښکلې ښکلې سبزه زار
شو موسم د نوبهار

سره ګلونه شین آسمان   پاک ښیسته (*) حسین آسمان
لړ شلنتې رنګین آسمان   یا سپوږمۍ یاغ دیار

ګل چمن ترې نه زار زار
تول وطن ترینه زار زار

ګوره ستر ګې ومې ستورې   یاره! راشه په ډګ لورې
واره غلی ګورې   شو موسم د نوبهار

ښکلې ښکلې سبزه زار
ګل چمن نه زار زار

سپوږمۍ تول ومې کله یږي   اودستور ولاس پر قیږي
اوس ښکاره شي اوس تیږي   دوره ځغوره په ګلزار

(*) ښیسته : ښایسته

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکلې ښکلې سبزه زار

شو موسم د نوبهار

غني ناست د سیند په غاړه　　د غمونو ترې تاو چاپېره

څه به کړي سپوږمۍ واره　　څه فقیر څه یې ستار

ښکلې ښکلې سبزه زار

ګل چمن نه زار زار

ای د هرچا دلبره

مخ دې تابانه ستا　　سترګې روښانه ستا

حسن بې شانه ستا　　زه دې دلګیر کړمه

ماښام د سیند په غاړه　　چېره دنیا ویجاړه

ته وې ښیسته ولاړه　　ګل دې په غېږ کړمه

***

اې د هرچا دلبره!　　اې بې وفا دلبره!

شه بس زما دلبره!　　ظلم کول وران دي

مه شې نږدې غم لوې　　ستا سترګې کړې خبرې

خومره ښیسته بشرې　　تا ته کتل ګران دي

***

ګران دې ژوندون دې شو　　د زړه مارغه ګیر شو

لاړه بهار تېر شو　　عبث فریاد کومه

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نورو یار شولے تہ — پہ بلہ لار شولے تہ
ننګار د دیار شولے تہ — خو بہ دے یاد کومہ

* * *

زړہ دے صفا د غنی — قصہ د رښتیا د غنی
مینہ بل ماد (۱) د غنی — جانہ! اتبار وکړہ
راشہ جانان شہ د دہ — ور وکے خان شہ د دہ
یو ورځ میزبان شہ د دہ — دیر نے مدار وکړہ

غزا

مسلمان بہ نن غازی شو — کہ هندو باندے غزا شو
وی (۲) کټہ تہ کښینګ ندیم — خو مولے تیر تہ داوہ

خان

خان راغیستی دی ملا پسے خوبارے — خپل کور ہیم کړہ خہ پردی غونہ زارے
بل تہ وائی د حرص وباسہ غامبونہ — او بخپلہ سوا نہ بہ لاس تیر وے دارے
ملک وطن بخپلہ وران کړے بل بدنام کړے — ملایان دے د کہلہ قانحان خوار خرابے
چہ بخپلہ بہ بیہ قام خر خوے تہ — بیا بہ کوم مخ بہ ملا کوے پیشارے
چہ بخپلہ دے مخ کالہ کښے نی (۳) وبخلی — بل تہ صہ وایہ زړګیہ! چہ پوارے

---

(۱) ویرہ. (۲) وائی. (۳) نہ وی.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته اول د صاحب پرېږده د سلامونه　　بیا په ده سر سایه پرېږده په ولاړے
د غني نصیحت واوره اوس خان سم کړه
خو لے لنډ راغي بیا بیا تو کلي لاړے

اتفاق

ملا وائي مغربي تهذيب کړئ لرے　　وکیلان وائي مونږ غواړو اصلاحات
دهقانان وائي هاي افسوس باران لا مو کړو　　سرکاریان وائي چه لږ ټیکس به کړو مونږ زیات
بوډا پلار وائي فیشن د بچو کار دے　　کالجي زوي وائي په کار دے مساوات
دنیا وائي علم لار د ترقۍ ده　　منګل وائي د سقراط ولاړ نه نو بقراط
باچاخان وائي آزاد د اخپل وطن کړئ　　ملکان وائي اول دا کړو حوالات
غني وے که ما د زړه خبرے وو ے
پښتانه به م په سر لګي کړي مات

انسان او فطرت

زمانه ده د خوشحالي تازه چمنو　　چار چاپېره تېز باغچه د یاسمنو
دلته زړګے هلته سوي بوراکان دو　　یو خوا کوټے کښے په خندا شینکي طوطیان دو
ږے په منږغ کښے فوارے د امیدونو　　دیارانو د دوستانو نبیسته جنو
خوک به ترټرے ترلاړے د تیزۍ نه　　خوک به پو ته قلاره شو د خپلځا نے

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

عزت دا چه م لجوف ته خوشحالی وه — خوشحالی که خوشحالی د مالی(*) وه

څه خبر وم چه خزان به م برباد کړی — دا زما همیش خندان زړه به ناښاد کړی

ای ظالمه کمبخته آسمانه داده ! — اے زمانه خوشحالۍ د سر جلاد ده !

دا ښیسته ښیسته ګلونه لا غوټۍ دی — په دوی مه خاورے کوه دنیا آباده

خدایه د پاره خدای د پاره رحم وکړه
دا ښیسته ښکلے وړه باغچه زما ده

غم

که زه نه یم خوشحالی به چیرته وی — که خزان نه وے مالی به چیرته نه وی

که بلبل نه لا خوشنګ بوا وکړی شی — که ته ګډی نه وی ګالی به چیرته نه وی

دالله مو قدرت د حکمت رنګ دے
دانسان عقل لا نه پوهیږی ملک دے

لندن

دا روش دے د دنیا

چه تر مخ شی د چا لړے — شی د زړه نه هم فنا

ګیله مه کوه د چا نه — دا روش دے د دنیا

د دوی لاڼے م دی یاد دے — مابنام تیر شو اوس سبا

بس ما نور غولولے نه شی — د زاغانو مشغولا

(*) مالی = مالیار ، باغوان .

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورو ورو : کلک خټک شوم — چه راپورې داتمک شوم
دقسمت په تمال تالئ خوړم — کله څه کله راخه :
هم پښتون یم په نسب — بدل اخلم د مرد ب
چه زړې (۱) میر شوم زه بې میر کړم
دا روش دې د دنیا

لنډن

ازبیله

زما میر به نه شي ستالبان ښیسته — نه دسې زړو په شان زلفان ښیسته
نه خندا ستا غلې غلې زما خوا کښې — ستا شنو سترګو به کړه تول جهان ښیسته
فرښته به وګډو رڅې ، د شپې حورې — چه دیدن له به دې ګجور مرخان ښیسته
هغه لاس به لاس زمونږ د باغ سیلونه — هغه شین د ستوري د آسمان ښیسته
دا تل دې چه تیر شي هغه میر شي — خو میر نه کړې شو ستالبان ښیسته
خدایه ! بو څې دا خزان چه بهار راشي
بیا زمونږه د مینې شي جهان ښیسته

لنډن

زور اور

اوه د غم م شو سپین د سترګو تور — وسوم خاور شومې اېر شوم لکه سکور

---

(۱) زه ئي.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

اے بلبله! که ژړا کړے ماله راشه   ګنے خه که خاندے وخندېږه نور
سرے لوے لوغړن پتنګ وے خلکه!   راشئ ذکوړئ زه نیم سوے په اور
لاله وشهیدو سترګے کړے ښکته   بورا ولیده راپریواته نسکور
غټے سترګے د نرګس اوښکو لاهو کړے
په لمبو شو د مور د ومړ شوے اور

لنډن

دتوده فریاد

چا کړو خرڅ خپل دین ایمان په جینکو   چا په مال چلولش په تمه د ډو پو
چا بدل کړه په هلک چا په شرابو   څوک نا سے د ډمو لخلی په تسپو
مونږ څه نه کړل په نوم مونو لقبونو   د صاحب د پنبو په ځای مو وتپو
اوس نو مونږ نه شو خوږے نه بنکلولے
تش شپیلئ ته لګیا وو د (۱) لکه د سپو

جته

بے تعلیمه بنجه غواده   سخوکتوله بے بها ده
نه ورانیږی نه سمیږی   بس پوشی یوه بلا ده
خولے ځئ ژړنګ نه ودرېږی   د چر چنو مشغولاده

(۱) وهو.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

زوړې نوران لوړئے ناولے — خو د غواړے څه پروا ده
پروا ده د خدای رحمت دی — یو طاعون دی یو بوا ده
په کالونه ښکلے کیږی — دا بد خویه دلسر باده
په کیلونه سترے کیږی — تل ویرونه دی غوغا ده
فلانے دا سے فلانے دا سے — دانے کار دانے سودا ده

وائی غوټ مین په غوا
چه دروغ دے که رښتیا

خرمستی

حسام شوله ماته نیمه لاره کښے شوم پاتے — خوانی ته شوله مراو دبیو یاره پرے شوم پاتے
یلما په خندو جوړ نے ښکلے سهے بلبلے — بورا شاخیل شوم ویم (*) شلیلی تل ته غزنے
ستار شوتار په تا ردلوے دریاره پرے شوم پاتے — حسام شوله ماته نیمه لاره کښے شوم پاتے

ده لوییم سینځ م اینه سکر چلبانے
اوس سترے مسافر په لوی سفر ځمه یرازے
ستی شه د امستی د کردکاره پرے شوم پاتے — حسام شوله ماته نیمه لاره کښے شوم پاتے

یا تلمه الوتمه پر قید مه اور دوم اور
سپیره یا ایرے شوم په زړه سوی په یخ تور
شه دریک دا بوا توی دیغ د پاره پرے شوم پاتے — حسام شوله ماته نیمه لاره کښے شوم پاتے

(*) ویم ، وایم

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترانه

کړم به خپل وطن د ټول جهان د ښندا رو رو　　ملک به کړم آزاد
نه جوړیږي بې زما د وینې دا دارو رو　　تل به وي ناښاد
یا چه ځان قربان کړو　　په وینو ئې سم ودان کړو
یا چه ئې سم جوړ کړو　　یا چه ئې سم وران کړو
ځئ چه بیائې وینې د انقلاب کړو په نارو رو　　هسې شو برباد
کړم به خپل وطن د ټول جهـــان د ښندا رو رو　　هسې شو برباد
واچوئ سینې ستوري د ئې (۱)　　سر به په وینو سره وردي
کوږې مونږ ته خپل پردي　　نن به ښئ ښکاره دردي
ځان د ښندنې نکړ اې تورې لا رو رو (۲)　　دا وخت دی د مراد
کړم به خپل وطن د ټول جهـان د ښندا ره رو　　ملک به کړم آزاد
څه به کړم بې ننګه قام　　څه بکړم بې جنګه قام
وینو کښې د ننګ بنګه قام　　څه دی د بې ننګه قام
یا به پورې لوګې شم یا به ئې جوړ کړم بې دار و رو　　دا وطن بـر باد
کړم به خپل وطن د ټول جهـان د ښند رو رو　　ملک به کړم آزاد

(۱) لباس، دریشي. (۲) مخفف د بلارو.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

دعا

خدایه! ستا ورته دنیا م نه ده خوښه
ماله راکړه په خپل لوی جهان کښې برخه

چه کوم ځای کښې بې ګناه ګناهګار نه وي
چه کوم ځای کښې زنجیر د اغیار نه وي

چه کوم ځای کښې وي بحث نه احساس
چه کوم ځای صبر زړګي وي لوی تش لاس

چه کوم ځای کښې فریاد نه اوروم د کوندو
ماشومان یا په توکړو پسې په منډو

چه کوم ځای کښې نعمزه شته نه قانون
نه عشق نشته نه وصلونه نه بیلتون

چه کوم ځای کښې وازې سترګې نابینا وي
چه کوم ځای کښې یوشان نن پرون سبا وي

چه کوم ځای کښې که بادشاه وي که ملنګ
یو تخت او یو تاج یو نې پالنګ

چه کوم ځای کښې مال اولاد دوستي بیکار
چه کوم ځای کښې نکارونه شته او نه لاره

سترګې سترګې م کړې پټې یا الله
زما خوښه نه ده ستا وړه دنیا

زړه او سر

نن بادشاه سره په جنګ شو لو وزیر
غصه عقل شو په لاړو د ضمیر

وے عشق مه کوه دا پیغام دے د مرګ
زړګی وے نه! عشق آرام دے د زړګی

دا د پاک الله صفت دے
د ده نور د ده رحمت دے

دا په دے محکمه جنت دے
د مفي جنت نعمت دے

A .S.K B

دا له ټولو لوی دولت دی — دا باني د شجاعت دی

بې له دې به جهان سپور وي

بې نمکه لکه کور وي

سر:

چوپ شه چوپ شه آ نوکره د بتانو! — ته غلام د تورو زلفو سرو لبانو

تورې زلفې دې د یار د غم تیارې کړي — سرو لبان دې د دوزخ کوره د شیطانانو

د کنا مار پټ په دې کالو کښې ناست دی — له جنته غورځولې دي انسانو (۱)

لیونی دې کړ مجنون فرهاد دې ورک کړ — ښارونه دې کړې تباه د بادشاهانو

دې بلا ته زلیخا په ټول جهان کړه — د مغلو کور د دې د لاسه وران و

چه زما سره څوک مل وي تل یادېږي — څوک سقراط و څوک بقراط و څوک لقمان و

عمر څوک و مار او څوک و مامون څوک و — له هر چا ولې باشاه (۲) لوی سلیمان و؟

عالمان پېغمبران زما دوستان دي

عشق دې کار د لېونو یا ملنګانو

زړه:

مکره لاپې د ځان نه مې دي په کار — عطر وائي چې قیمت چوپ وي د عطار

راته ښکاره ته ئې روند په بینا سترګو — پلو هیڅ خو کړې مکر ئې مکار

ته انسان ته ښيې لاره په جهان کښې؟ — د جنت انسان ته مینه ښيې لار

---

(۱) د قافیې په لحاظ دغه ډېر او مفرد املا په دې شکل ولیکل شوه. (۲) باشا: پاچا، بادشاه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

A.S.K.B

(c) ketabton.com: The Digital Library

د آدم نه دې راز پوښتنه وکړه   تول جنت ئې کړه په ده باندې نثار

یا تپوس ده ارني موسی نه وکړه   لا رهشه و پوښتنه یو ورځ د حرا غار

د مجنون یا د فرهاد نه سلا واخله   یا منصور ته وایه ولې شوې په دار

منصور ځان کښې موسی طور کښې نور لیدلو   پښه کوم لیلی مجنون کړه بې اختیار

یو معشوق په بل بل رنګ په بل بل باس کښې   خندوي او ژړوي هزار هزار

جلال یو دې جمال یو دې کمال یو دې   هر عاشق ئې ویني څ کښې د خپل یار

لکه څنګ د نور په زور سپوږمۍ بلیږي   دا ښکې ښیني معشوق نور د رب غفار

څه که خلک لیوني غني ته وائي

ویر شه پیر غني خپل یار م نور دیار

(اتمانزی)

کونډه

کونډه ناسته په ژړا سر ټیټ کړی   چه زما سر ئې په کولو شو شهیدان

کورنۍ کور شو تیار د یو ئې سهر شوې   کورکانو کړل فنا نیستي ځوانان

د ډېرې ډېرې بچې سر ته ده ناسته   په ویرو نو لړزوي څکه آسمان

اے زما د کونډې مله او بخدایه!

اے منصفه! زما د انصاف ځایه!

رحم وکړه په سپین سر تا نه ژړیږم   دا زما روستې ګلاب را نه مه بیایه

دا یوه ځانګه زما د تالا باغ ده   دا لالې زما مه بیایه له د ځایه

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور دې ورک کړل په ګولو د ګوڅو کانو — دا زما ورور ستې بچي پرېږده اې خدایه

دا زما د سوي زړه یو قلار دے

که یې اخلې نوجوان خان ته مه وایه

دا زما د کور نه ملایو همسایه ده — که یې بیا ماتم لاړ د کورونو بنایه

الله رحم په سپین سر د بوډۍ وکړه — مړګي راغي خلاص یې کړو له ګریوان

د بچي په سینه ساړه کړه عاجزې — بوی یې تر لاړ تش کالی شو یې په میدان

په آسمان کښې فرښتې په ژړا شوې — په سجده پریوته ټول پیغمبران

د عشق نور

د آسمان د سورې لاندې — او د ستورو مشغولا کښې

د یخ سینه په غاړو ناست ګډ — دوه یاران مشغولا کښې

د سپوږمۍ زړه شو خوشحاله — په خندا یې لاس کړ پورې

د عشق نور یې مرحوا خور کړو — په بلبل کښې په لالا کښې

خوشحالي ورته وکړې — چه ذره د باغ سیل وکړي

او دا دواړه یاران بنګل کړي

د سر د ستورو مشغولا کښې

(اتمانزی)

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

اے زرہ

اے زما د زرہ بلبلہ وژارے؟!
ولے خہ پسے خپہ خپہ شے غوارے: ؟

خہ د پلارہ دے بوستان دعشرت پرینبود
خہ د پارہ دے د غمونو لتے (۱) جارے

دا تہ بنکارے جوربیانے شیل شوے
خلکہ نہ وے نغمے کوت کبنے ولارے

دا تہ خہ وے؟ چہ یورپ کبنے دلبرے
در قیب یاری کوے جوڑ چہ تہ لارے

دا یورپ دے جینکو کبنے وفا نشتہ
بے وقوفہ! تہ دمرو مستی غوارے؟

(اتمانزی)

تہ اوزہ

تہ د مہ و خوبند و کشرہ نے
اوزہ د خپلو مشرورو یمہ

خو بہ بنایست د تولو مشرہ نے
خکہ ہمیش زہ پروت نسکو یمہ

تہ نے کلاب پہ شکل او فطرت
او بلہ رنگ کیکرا زغے یمہ زہ

خوزہ د کبین نہ خوبہ دی ستا لذت
ہسے بیخوندہ مزے یمہ زہ

لکہ د ستوری تہ نے کل د آسمان
د جہان د ننہ کبنے د زہ عکس نہ یم

د شپیلئ ساز پسے یم کلہ روان
کلہ پہ زد کو کبنے ستا رقص نہ یم

تہ د سحر پہ شان بنیستہ او بخہ
زہ د ماښام پہ شان غمگین او ستړے

---

(۱) لتوے.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

نشه په ژوند دشراب ستا د برخه   زه په وسواس خورلے شوے مزے

ته دسپوږمۍ په شان موسکۍ موښیا   او زه دلمر په شان سوزیږمه تل

ته د لولۍ په شان د ګلو یاره   زه د بلبل په شان ژړیږمه تل

ته نسیم رازدار د ښکلو ګلو   زه ګونګټ یار د رژیدلو ګلو

ته شبنم بے بے دنو ګلو   او زه زور ګلشن وطن دسوو ګلو

ستا په خوږو ومریو غزل دے ښکلے   اومړیو ویرزما د زړه وتلے

سهیلے تا نه ده خندا زده کړے   شپیلۍ زما سلګۍ دی اوریدلے

زه مقتدی یمه او ته یم امام   ته مالک زما او زه د غلام

ستا د ښو ځاے زما دسر د مقام   ستا ښکلے تن دے مساته بیت الحرام

زما جونګړه یوه ده ویجاړه   ګلے! راځه چه ورله ورشو د داړه

ستا په ښو بپت به زما بدشي واړه   ازغی هم ښه ښکاری د ګل پیچاړه

(اتمانزی)

باباته (۱)

ستا خطو نه تول زما سته پراته دی   زه نے لولم هم شپه دوباره دوباره

کله خاندم علنه ژاړم لیونے یم   اے زما په بند کښے پروت غریبه یاره

نه ته نښے غریب ته دیر لوړے اوچت ئے   مصیبت دے د ستا غزت ته غرت داره

---

(۱) دا یو منظوم خط دی چه غنی باچا خان ته دلندن نه د هغوی دیر شکایت آمیز مکتوب په جواب کښے لیکلے دی، باچا خان دغه وخت په جیل کښے ؤ.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدای به رحم ؤ په تابانده لوړ کړې ... بل به زوږ به ؤکتلی ستا دیاره
چه په تا کښې کوم جوهر د ماکښې نشته ... ستا نیکۍ زما بدۍ دواړه بې شماره
ته سالار ئې د کاروان په نیغه لاره ځې ... زه کوږ ځغلم لکه او ښه بې مهاره
ستا د زړه فوارده کې دي د مینې ... زما زړه وچ کومے نه لري یو داره
وهم منده مې تا پسې خو ته هم لرې ... وینم ستا ایله ایله د پښو غباره

پروا نشته که په منډه و منډه ومر شم
فقط ستا او د خپل تام د نوم د پاره

(لندن)

خانصاحب

پیسه تک خان زما لوے یاره دے زما خوښ دیر دے
کوی لمونځونه په روژو کښې له هر چا تیر دے

ابله ورځ م په یوځاے کښې دیر دلګیر و لیده
ماوے کاکا ولے خفه ئے جومات د م هیر دے

وئے وے بچیه! بیکا وورا کره غله راغلے
او س رانه هسے د خفګانه روکوده هیر دی

خوشحاله زړه کښے شوم خومخ م له خپکانه کړه دک
په یوکوټ هیڅ نه کیږی کور د بود الوے نیر (۱) دی

---

(۱) نیره ویاله، نهر.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا م تپوس په عمله دی ترینه د نقصان وکړو

بوډا په سر و سترګو په خوږ زړه دا بیان وکړو

وړې بچیه: ما ته هر څوک مال د لاره وائی
ټول پولیسان تنخاصیب یا نمبردار وائی

او ما ماران ته تپوس د زکات نو نه کوی
زما پیشانی ته یې بل نښته څوکیدار وائی

مولوی وائی په جانانو کښې یو خان یمه زه
عبث زما لغ کښې بغرانه څوک هوښیار وائی

غلا ته په تمه د ورپوره ما کوه راغلی
ما ته خپله ستنه صیب د سرکار وائی

خوږیم خپه چیپه ترش لاس شول لوخهت موږدان
اوس په قصه زما د کوره په هر بازار وائی

چه منږ کان یکښې د شپې نیزه بازی کوینه

دیو جار په دا نه م چړته تیندک نه خوینه

ماړې کاکا: نن ورځ هر څوک د غمه کار کوی
خپله مړی د لوږې بل نخیر اتو نه کوی

مخکښه کا نه کړی یا په ښو مال د نیا نه غلی
بیا په مړ پلار له دعا بوکوې ښه خاتو نه کوی

برېښنو مونږ کړی چه قدم اوس تو دغه خوږه
یا تماشچه په ترخ کښې واچینی (۱) فساد نه کوی

د اهغته بربوره پیسه کښتلی نشی
کوړهی نمر د جمعه د اړته به ښیتو نه کوی

نشه دده دا نلا موخرشنی (۵) د پلار رهلد کړ
مړ کنی هم دکوره تبنتی مجه ته نه کوی

خدای دې خپله د ته وکړی هدایت دلاره

غوکه وائی څه د ته وائی تم (۲) د کو مه پلارنې؟

---

(۱) واچوی. (۲) تم = تمه. (۵) خرخښی = خرخری.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

مورې

گرچه خاورو کښې دې پټ وجود ستا مورې !
ما ته یادې د مخ شان ستا سترګې تورې

مورې: ستا لاسونه ما نه نه دي هېر
چې تکلیف کښې به زما نه وې چاپېر

ستا د خولې ټپې یادومه هر ماښام
د ګنجې د مړا مونځ د بهرام

ستا وهل د بل د مینې نه خواږه وو
ستا کنځل زړه ته د بل د دعا نه ښه وو

یا چې ما به ډېر خراب وکړل کارونه
او بابا به لړزول ځمکې آسمانونه

ته به وې زما ملګرې زما مل
او زما سلګو سره به تا ژړل

مورې یاد دې ما ته آورو کې ټال
چې تا زه به زنګولم کال په کال

ستا جوتې جوتې سندرې ار خندا
چې به سپک لکه د باد کړو زړه زما

یا چې ما ته به له قسمه شوې په قار
زما اوښکې به دې بوتلې په زار زار

مورې یاد دې ما ته واره اخترونه
چې به تا په ښکلي مخ کېښول خالونه

په جګړو به دې زه کړمه پاک ښایسته
ما به ځان کړلو په ختوابته

تا به ووهلم بیا به دې کړم ښکل
په خندا به دې زما کنځل زغمل

ما ته یاد د خوږ شان ستا موسکې شونډې
ما ته یادې د مخ شان میلو ته منډې

چې ماښام به ستړې کور ته راغلم زه
ستا په غېږ به الله هو به شوم ویده

مورې! ما ته یاده شپه ده یوه توره
چې زما وجود وکړم له سره اوره

زما سر کښې وُ شغار د جهازونو
او غوږونه مې کاڼه په آوازونو

A .S.K B

زما هم مورې: ته تا به ونې قربان. زما هم ونې ته به تا کاوه ګریان
مورې! ما ته یوه بله ورځ ده یاده چه زمونږ کور لړزېده له فریاده
وه دېرېغ شان ستا تا ورته لاس نازنین ګلابي رنګي ستا وه بې رنګه سپین
ته موسکۍ په خوب وېده وې پاخېدې نه ما زړه ل درته او ته راوېښېدې نه
ما وې مورې: مورې! تا ته قربان. ونډې وې پر ته خاموشه ګل په خزان سوې
ما زړه او ته وېده وې خندېدې ما زړه او تا پسې نکړ چه وې ؟

که څه خلو روکښې دې پټ وجود ستا مورې!
ما ته یاد دې هغه شان ستا سترګې تورې؟

ګل که یار

اې زما د سترګو توره! اې زما د زړه قراره!
اې زما د سر ګلابه! اې زما بنایسته یاره
په زارۍ درته ولاړ یم یو نظر را باندې وکړه
ستا زیارت له یم راغلې مسافر یمه په لاره
مال دې حسن ته امیره او زه خوار و زار فقیر
د بنایست زکات دې راکړه اې زما مهر نګاره
ته بلبل ته منبسته ګل ئې او پتنګ ته رڼا وې
خوله دې وسپړا مسکا ئه! تول پر آته دي بیقراره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا په پانو دا شبنم   دي زما په سترګو نم
ژړوي مام هر دم   ستا ازغي تېره بېشماره
د ګوم زه د زړه وینې   چه ستا پاڼې شي رنګینې
دا ستا سرې شونډې ګلینې
سوردې وینو په دا ره

لیلی

په پالنګ ناسته لیلې په لاس کښې او په غېږ کښې ستار
سترګې د کې د پرسان او انتظار د یار
د مرادو ګل په شان ئې مخ زېړ دې زېړ شان دې
ولولې زلفې ترې چاپېر لکه تور ښامار
واره واره بېسته لاسونه د خفګانه مړه دي
په چو په خوله د عشق سانه وه نه وي هر یو تار
لېونې نمر په زېړو سترګو دې سترګې لتهٔ
ورو ستومي سلګۍ کړي رورو مري لکه د غم بیمار
خوردې سترګې د بل چا د سترګو نور غواړي
نه زېړې لمر وینې او نه دده د سترګو خمار
سر زړګي غوڅ کړو ځان ئې غرق په ځپلو وینو کښې کړ
سپوږمۍ سر تور کړ ورپسې ژاړي په زار زار زار

A .S.K B

په پالنګ ناسته لیلی هغه شان سره تار غوږ وي

او خان ئې خبر عشق په کله بیا زړه کښې دیار خوږ وي

سوال

خدایه! وګرځم د غنچې سره خندا؟ | که د خوار غریب بلبل سره ژړا کړیان
خدایه: وګورم د خپل یار بنګلی مخ ته | که د خپل سوي زړه کې شم تماشان
خدایه: وروېرېږم ستا د لوی دوزخه | یاکه تمه کړم شروع د حور غلمان

ته مې پوه کړه ته مې پوه کړه نه پوهېږم
چه زه تا کړمه خوشحاله او که خان؟

لیونتوب

یا زه جوړېږم دا خلق لیوني دي | یا د وي جوړ دي بس یو زه یم لیونی
ما ته محتاج دي ستا دوزخ جنت | خه په بل د بلو نو ځان دي نه (۱)
ورک دا ستا به تجها او ځني عالم شته | ورک دا سلسا کړي عشتم زړه په ګواني (۲)
دا شمو لوری ما د خیال جهان ته | چه خپل جهان شي ورک د پښېماني
نه نیته لري نه غم نه ورځ نه لوږه | تل سپوږمۍ شباب بیا د ځان جاني
د سیناګو د چپو په شانې دانګي | خوشحالي نې بې پروا جاروا ني

---

(۱) دوڼی. (۲) ګواني. مګر دلته د شګو ډېرې د کېدو بايد پېلنه (يا) ولوستل شي. و وېنسو ا صفحه یم رنجي ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

A .S.K B

زما المرم ستا دلبر په شان خلیږي | خو دښمن دي نه د کال نه د خوانې
زما خلک هم ستا د خلکو په شان سوځي | خو په عشق کښې نه د ځینې په خانې
زه هم کړمه زلزلے عالم تباه کړم | چه موسکۍ کړم په شګو بېنې بخشانې
زه هم وژنم عالم خاسے نوے تولجد کړم | چه بېتوانه شي د مینې د توانې
زم(۵) دوزخ جنت لوم وړو وکے نه یم | دوزخیان کړم ستا د ملک په کامرانې
جنتیان کړم بوراګان په باغچو کرځي | یا الوزې چه د ګلو نو غښتي خوانې
زما ملک کښې دولت نشته خوشحالي ده | دي زمزم زما شراب سره نغانې
وي باران زما په ملک زما په اوښکو | په خندا نه تازه کړمه ښه خوانې

مست رنګین شیرین جهان دلیونې دے
ورته خاندي دک د مینے لیونے

توبه

په نیتي د خیال او چت شوم لجهانه | ؤ د عقل فانوس لاس کښې مے روښانه
له وږمو چه شوم تیر فانوس مې مړ شو | په تیاره هم نیلې لاړم تر نیم اسمانه
د فلک شهزادګۍ ناسته ؤ باغچه کښې | ماله نے راکړ بیا فانوس ښکلے روښانه
د سپوږمۍ په رڼا کلم معصوم عاشق شوم | خو تیاره اغلے شو پټ مثال زمانه
چه د ستورو د رڼا نه هم او چت شوم | ما کړو قرض پوره شغاله له خپل ایمانه
ما دے په رڼا خپل غلیظ خان ولید
په ژړا م سر کړ پور رته له ګریوانه

(۵) زم: زه یم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیل

ما لیدلي د فرنګ ښکلي جهازونه (۱)
چه دالاندې تر غوږه ټک وهي سیندونه

ما لیدلي محلونه د لندن
چینګۍ مستې ازادې ګل بدن

ما لیدلي د اټلي ښیسته ښارونه
سره انګور سره شرابونه او سره ګلونه

ما لیدلي د پیرس ښاپیرۍ ښکلې
په کردار ګفتار خوږې لکه بلبلې

ما لیدلي امریکه کښې دي ښارونه
چه وریځوته ئې رسي مکانونه

ما لیدلي تاج محل غوټۍ د ګلو
د دهلي ښکلي ښارونه د مغولو

خو چه وینم زه خپل د ختو کوره
رانه هېر شي محلونه ښیسته نور

دا زړې تنګې کوڅې زما د کلي
ورته څه دي د دنیا ښارونه ښکلي

چه خرڅې وروړ پښتانه سینې لمده شي
د ره هېر به قول ښایست د حجرو بر شي

خدایه شکر چه پیدا دې له دې قام کړم
د پښتون د نر وجود دې یو اندام کړم

څه به کړمه د لندن لوړې محلونه
د پیرس جونې ښیسته رومي ګلونه

په والله چه له جنته به شم ستون
که قفل پکښې وانه وړم د پښتون

---

(۱) جهازونه.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګلې

ته چه ښکلې بې بهانې! زما دین زما دنیا
ګلې! ته ګل لالانې زما ستورې د سبا
ګلې! ګل دې کړ ګلزار ستا د مخه پرې بهار
که چینه ده که ابشار ستا خبره ستا خندا
شو حیران بلبل کړدار چه ستا بت ئې کړ تیار
هغه لوې پروردګار ستا په سترګو شو شیدا
ته ئې جوړه کړې حسینه ګل بدنه ګل رنګینه
بیائې کړه ستا په جبینه
د سپوږمۍ سپینه رڼا

بهانه

چه ئې عمر په صحراوې له خزانه ګیله نه کړه
دومره وسومه غوټۍ نه چه اوس مې هو سینه نه کړه
تا وې ماله دالۍ راکړه ما غریبه! څه وینې
چونګانغږې دي تول کړي په دلاسه ستا په ځمکه
زما ورځې شګو چنې ګل لاله تو ځې زړغون نه شو
په ما ئې دام مېږو شو بیا له خوا ده نه ګیله کړه

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه به څه ستا مال، روکړم په څه ستا سترګې رڼې کړم

زه ولاړ کچکول په لاس کښې پکښې بوس نه زر نه اوبه که

چه ځواني نه ورژیږي او دنیا غوټئ شي مراوې

دتا ما د کوه قاف حورے بخوا څه که او څوک څه که

لیوني ورو ورو ورکیږي ځان پخپلو ځکرتو وژني

ستا فراق عشق نے بهانه کړم او مرګ څه کا اوس مرګ څه که

پلوشه

چه ځواني وه ده څه وزیران ــ وے به بزیرے لوی لوی پهان (۱)

قد راست لوړه داد خدای شان ــ چه نیم لغړ دی او نیم کنجیان

غرور

که نن وبلیم سبه دی څوک ؟ ــ چه نن وبنه شم څه دی څوک ؟

که مړ ګل یا غنچه کښت څاندی ــ به د ډېران پراته دی څوک ؟

دا چه سے لوګی ته زارے ــ په دی اور وراته دی څوک ؟

همه کړے عشق مرکړے دیوانه ــ د بونیر داخره دی څوک ؟

غنی اوس هم کړی لونې ــ څوک خبر تر سنه دی څوک

(۱) لنډی بریت.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلوشه

و وتو نه راغله پیسه سیر پښتو ایمان خرڅیږي
پخوا به چونې خرڅیدلې اوس خوانان خرڅیږي
ژړا به نه کړم چه غنم جوار ارزان خرڅیږي
پرو سکال کوږې خرڅیدې سږ بیوپاریان خرڅیږي

آه د خاورو کله

په تکلیف کښې دی یو دوست نکړه آواز — دې لټولو خوږ لمبو اورو بېکلې ساز
سوځې ذره م یو غل او ده آسمان تنکه — فرښتو ترینه چل زده کړ د پرواز
بې پرواز ماله عشقه په خندا ځي
آه د خاورو کله ته په څه کړې ناز

کږې وږې

چه بې ننګه شي پښتون په سر ئې دا ننګه — تښتېنه د سخاتي ملا د بانګه
چه په طمع د دنیا کوي وعظونه — خدای دې د وچه کړي دا د خبیث غړانګه
په والله که وصال یو ځل دې په برېږي — که وریږي په ډبرو د پیښور پرانګه
کله کله د غني هم قصه اوره — دا هم ده ورور ورو د لونې ونې شانګه

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلوشه

دجهان خبرے کوره   بیل به نکړی سپین له توره
اے غنی! کیله ترے مه کړه   شو ړنده دنیا شبکوره

لوبه

دلرے لرے خلک راغلل تمام   دیدن له ستا دلرے لرے
زما یادیږی ستا وړے وړے خبرے   دلبرے دلرے لرے

* * *

خوله دِ مسکی سترگے غمازے   په لچک لچک په هوا ځے
باغ کښے بلبلے سترگے نے وازے   ستا د دیدن شولے موتازے (*)
خدایږ وکړه حورے ستا د نوک وی برابرے
جانان دلبرے دلرے لرے

زما پخوا کښے هم غخرے کړے   چه د نه تبسم هم نعرے کړے
کله خندا کله بنیرے کړے   زما ځوان زړه دے ذرے ذرے کړے
ږبنتے ماتے د شیطان کړلے وزرے
ارمان دلبرے دلرے لرے

کله د ځورے! کله دے نا وی   کله دے نن کله سبا وی
په ژړا سره سترگے زما وی   موسکی رنگینے شونډے ستا وی
کله سوړ کړالے کله شے داور غخرے
جانان دلبرے دلرے لرے

(*) موتازے: محتاج

A .S.K B

کړه وړې

د سپينسو تار کښې لعلونه زه پېيمه — په پښتو کښې کړم خبرې عجيبه
د آسمان سيل کړم په ماتو وزرونو — بې جانانه يو وزرې عجيبه
تل ملامه يم په زړګي کښې جانان ناست دی — خوشحال زنده له مانه لرې عجيبه
چه يم يو ټکی ترې لرې کړې حيران شوم — خوږې (۱) خبرې شوې برابرې عجيبه
نه خوشحال د ناز ورځې نه د نياز — د غني حجتې دلبرې عجيبه

ليونی د ختو لوتو په ډېرۍ کښې
اکثر توري کړې ملغلرې عجيبه

پلوشې

جومات ته لاړ په ميخانه کوره — په زيان کښې سود د شان جانانه کوره
نيته د دولت؟ او کارونه ډېر دي — پوهېږم بې ټکوې خان له بانه کوره

انصاف

توري زلفې ئې خوږې شوې وال په غوږونو — عبادت مې لا هغه شو جوماتو او خال مې بلوه (۲)
د تسليم په لوښو ئې خوږ کوږ هغه لوې وېشونکی — ماله عشق د شيلو اکوتاله بنايست د سلو

---

(۱) ښخې . (۲) بل ؤ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

په کار دی

لوئي د ډېرې لري چه اسرې لوئې لري | چه څوک مانيا ساتي د هغوی لوئي لري
مه شاړه مه ژاړه دا به هم تېر شي | هر څوک که عمل ښو کوي ګوتې به مخې لري

زور

خدای چه پیدا کړه د خان نه زور | کړل ئې ترې لاندې خیزونه نور
سړی ئې اوچت کړ تر نیم آسمانه | بادشاه د هر څه و بې سره زوره
الله موږ که شو حسن پیدا شو
طاقت په ځمکه پریوت نسکور

بادشاه خان خط

زما ګریوان شلیدلې | ستا شنه قبا مزه کا
زما ډک جام د میو | او ستا هم سا مزه کا
چه شپه خلاصیږي تورې | دنیا ویده وي نورې
ستا په هوسو کښې ګورم | خندا ازما مزه کا
په ښکلې وخت د سحر | لړزې د ملګه بهر
د سوي لوي خیګر | ورو ورو ژړا مزه کا

A.S.K.B

(c) ketabton.com: The Digital Library

چه ورږوان شي نسيم ته په سجده په تعظيم
ستا بندګي او تسليم مستي زمامزه کا
ته د سبا په تمه زه د دنيا بې غمه
سترګې مې سرې پر نمه
ليونتوب دا مزه کا

نيمې مې سترګې حيرانې وازې

په ډک جهان کښې ګرځمه يوازې نيمې مې سترګې حيرانې وازې
چه ورځ شي خلاصه مابنامې راشي تورې د غم ماله مې جامې راشي
دا لړې ستورې سپوږمۍ بې مهره اوره که د تش ژوند تمامې راشي
کله په بس شي دا را تلل يوازې
نيمې مې سترګې حيرانې وازې

ماورې سپوږمۍ ته د نور ميرمنې؛ ديار ليدلې دې تا، سترګې خوب چينې
موسکۍ شوه پټه شوه په ورېځو هيڅ حال ونه وې د ځلېدنې
او زه پرېښوم غمګين يوازې
نيمې مې سترګې حيرانې وازې

ماوې لاله ته د حسن لورې! شونډې ليدلې دې تا، م د دلبرې
شرهنډ سرې رورو کړ منګټه ماته نې ونه کړې د يار خبرې

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوه زه نے پرېښنوم غمګین یواځے
نیمے مړے سترګے حیرانے وازے

بورا مے ولید دغمه توره   ډېرپرېشانه دیرکړوکوره
ماونے دیارزلفے دنے تالیدلی   څه لتهوے روره! دالودپه لوره

لیونے لاړه اوزه نے پرېښنومه یواځے
نیمے مړے سترګے حیرانه وازے

لرے مے واوریدل دمجنون شور   لرے مے ولید فرهادنسکور
دشیرین آه راوړ نسیم غیږ کښے   دلیلی روح سوے دغم په اور

پوه شوم روان شوم یواځے
نیمے مړے سترګے حیرانے وازے

دفقیرانو غزل

وروره ! دی داجهان یومکان دفنا
ورته مکره ژړا ورته مکړه ژړا

ماښام خاورے شی کل چه سحرشی پیدا
ورته مکړه ژړا ورته مکړه ژړا

داچه لا نه دېښنودی داخاورے ته کورے
وے دچاشونډے سرے او دچا سترګے تورے

A .S.K B

دا یرے معشوقے وی چه تـلے په خندا

ورنه مکـره ژړا ورته مکـره ژړا

دا مستی یو ساعت دا پستی یو کړی

دا سور شال دا امیر د فقیر دا شړی

دی دا واړه خیالی بے بنیاده د وکا (۱)

ورته مکـره ژړا ورته مکـره ژړا

هـر ذره کړی صلا چه دنیا ده فانی

د پرون ښار یو کـنډے نن ده ویرانی

دے یو خوب دا ژوندون دا ځوانی یو نشا (۲)

وے ځـے په ژړا وے ځـے په ژړا

خوشحال خان خټک ته

د خټکو لویه خانه (۳) ! د ډیرو پښتون سرداره

اے نګیره د غـمجنو د پریوتو مل د ګـداره !

آنجړا چه ته نه ئے خان وے، آکاروا چه ته نه امیر وے

آ نجرو به وړانیدو ده، آ کاروان د ے بے مهاره

---

(۱) خدعه، فریبا . (۲) نشه (۳) خوشحال خان خټک (۱۰۲۲ - ۱۱۰۰ هـ ق) :- قهرمان، مبارز، شاعر او لیکوال د ویړه مؤلفاتو خښتن .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا په اوښکو زرغون شونه ستا په وینو پایښت

صفه باغ او غړان پروت دے بے بلبله بے بهاره

بیا د ننګ تورې تیره کړه بیا ننګیا له دادیوه کړه

شه جنا مرور خانه شه خوړلا دلګیر سالاره

پاڅوشه

لکه مور چه په چپی انغخے خوړے کا — دا پروت دے په غیږ کښې شمشیر کل جهان
د غنچه مینه ناکه د مور ستر که — که سپوږمۍ د داولاړه په آسمان

لړ شو خمار پیدا

دا سره شراب دا سره ګلاب وخت د شباب — ساز د رباب ما شوم دلبر ام بے حجاب

لړ شو خمار پیدا مخ د یار پیدا

دلبرکے خط دا سبیسته خال کښے جمال — لکه هلال جانانه کړمے د حلال حلال

چه شو خمار پیدا ستا په خیال پیدا

وخت دے ملنګ د ګل وجود ماتمام او د رنګ دے — ما ته نے زیان هم کړو لکه سود

چه شو خمار پیدا مخ د یار پیدا

د ژوند کاروان وړی جانان — دغه مے دے دغه ارمان

چه شي خمار پیدا ستا په خیل پیدا

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلوشه

دومره ښکلي دي زما ارمانان ښيسته — چه ديدن ئې کړه زما ايمان ښيسته

نور يار مې ټول په تن بانان ښيسته و — د زړه حسن کې هم جهان ښيسته

د جادو دوه سترګو مې بينه ناکو — ليونۍ ته مې بيا که شوخان ښيسته

مياجعفر شاه نه خط

بيا ارمان د شوې د ملک خوږې خبرې — په پنجره کې کړم فرياد لکه تنځرې

چرته زه يم بنديوان يم چرته ميزرې — چرته زه يم چېرګوله ا، چرته شکرې

چې زه خوږ ماته نن دي زمانه لرې — خکه ماته په پکړوم د خيال وزرې

د کوټې ساده خراب د چمن دالکه

په پوا او پټې سترګې شوې چغرې

کلې وړې

زړه مې پيسې د چا د خوښه مې نکولا نه — هغه په موتر کا کښې ! په ستر پهتو باند

کور ونرا چا ته په ايشو او تر سکه نيږي — ښخه مره د چپه تا وي زه کاند

مالې د وصال په مبارک تابه که کې بل — دوره هغه د ښايسته زما جانان دي

---

(۱) ولد: کولو نا تعه دهندون په (يو. پي) ولايت يو ځاه د ستنکي ځني ځانته د بوريه کا ځا کښې افغان

(۵) مياجعفر شاه زده ۱۹۰۲ ع ... صاحب د مريجد لمشهور سياسي ... اود ... تعرير په حملد ... مايه به کله ... دى له سياسي سيرته برته ادبي سيرت هم لري.

A .S.K B

نن چه د مسکو ته (۱) د بابا په کور داخل شوم
لسو تېرو ته تاریخ وکړه، ور دار د غني خان دی

پلوشه

پیالې د جانان سکر دنیا نه بیو او بنکو ده کے
لږ ټک نه گلابی شو په وزړه دلو کے
فادانشیخه؛ وکړه شه شراب دی شراب نه
دا دنیا نه بینې او بنکې چه کړي کالکے نوم سینې

پلوشه

کفتار د لیونو کښې وکړه کالو نه هم ماران
قطار د لیونو کښې دیروالر پیغمبران
پرواني غنی نکړې کړي سپک تلی که درېږي
تف؛ خه به د اجهاد وی خه بو د جهان

پلوشه

حسن په بازار کښې مونا یو ورج روان و
پوشاک ئې مقدس د مانجستر (۲) د ملسپین ساو
نا کا پرې آواز یو د قبلې د دره دوشو
خه سبحان اله خه ملا. دا د گوخه دلیونانو

پلوشه

بیکام خوب کښې خان بز جنت کښې ولیدو
پلاس وو دنیو لې دیر پلو ونه د ېرو پو
د بان چه لته وکړه د دوزخ تاتړين گوته
خان خپله کته او نه نه خه شي بزي په پردو

پلوشه

چاته نه بنایست ورکړ غمگین
چاته نه غم ورکړ بنایسته
نړ ئې هم مست او هم هوښیار کړم
هم نې په تخت کړم هم په تخته

(۱) پیغلو کے (۲) دانظم د دزن د مراعت نه آزاد دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کارغه او بلبل (۱)

دخزان دوران ؤ نوسے — وو یو دوه ګلونه سوے
یو بلبل په مراوے ښانګه — نغمے کړلے سوے سوے
خدایه! ښو کور د غم روکی زړګے زما — ښو شمکوړے په غم سترګے خوږے زما
تازه عشق نوے دلبر نوے شباب — دلاله پیاله کښے سره ګلرنګ شراب
د دنیا د وږو سترګونه په دوه — یو باغچه کښے پټ په غاړه د رباب
د نبیسته ستورو په باغ کښے سپوږمۍ سپینه — کله خاندے کله پټه په نقاب
زه ملګوم و که شوی یار بیسے ژړیږم — په جنت کښے د دوزخ غم عذاب

های ښو کور د غم روکی زړګے زما
ښو لے شمکوړے په غم سترګے خوږے زما

یو کارغه چرته راوتی ؤ له کوره — په خزلو کښے ګنده منبوکه توره
د بلبل ژړا نے تیره شوه تر غوږو — ورو وران شو ورته وے کم عقله ږړه

وے صنم صنم وے نعرے د غم
مکره ګیله د ستم له روزی دے د عالم

کوره خیته چه دی وږے نو صنم مره نه کا — خوږے سترګے به د یار د چرما نده نه کا
ما به هم داستا په شان نے خالی نهایت شلیدم — زه خو د پیدا الله کړی هم خو هم سره نه کا

---

(۱) دا نظم د وزن د مراعت نه آزاد دی.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوږ د توتان خاندي بلبله دا دنیا د ننداره لمبه — نن نصیب دی کوي غوږ نه شیله (۱) سبا ځغوږ نه کا

پرېږده داغم لوړېږي لکه ماشوم نادان

نه د آسمان د غم پېغلګه پېښې (۲) توتان

پلوشه

یا ربی ممنه مزه کا — چه د داره سیال وي

... عجب ممم دومره وي — چه خوږ مانې خیال وي

مشپه به جنت خدایا — چه د داره ال وي

خوږ چه ... د ... ملکي — دومره جمال وي

د قام په مینه مسته — کوڅه که لال وي

دا یوسفي به هسله — خدایه خوشحال وي

چه لاس او زړه وي دده

تا رون مال وي

پلوشه

شین زرې شه مدام خوږ د هوسو غوږ ښې — که ما ښه همیش خوږ د سیسو غوږ ښې

یا کوه تن اسانی د غنی یار ښه — خوږ هکلې بازاری د پیسو غوږ ښې

پلوشه

لکه بت بینانه کا ... شمکوریم — عشق دا ژبله کا د وګړې په ما باندې

---

(۱) تسا یاب . (۲) مه د ښېي .

A .S.K B

غني جام د جبل ني مخمور پاګل کړے   که اے پیو تے د عو بشه سر دا زلنے

پلوشه

د عاشق مخمور سترګے   که د یار مشکور نشونما ئے

که غوټۍ دی   د نرګس   په سرو کوتو کښے راغونډه ے

رشته

یا بے جرګه نه زه وے   او یا بے پروا رغه وے

یا د نیم آسمان وے ستورے   یا د سینه د مینه او به وے

یا تنها زه وے د شبنم زړه   نه م پلار نه م نیکه وے

نه م دوست نه م دښمن وے   نه م بد وے نه م ښه وے

د جهان به لوټ جنت زه   که رشته نه وے سرخه وے

خدایه: زه به ستا عاشق وم   که ته وے ستا تپه نه وے

عاشقي به بزرګي وه   که عشق وے معشوقه نه وے

رښتیا زه که خپل مالک وم   یا به زه وم یا به ته وے

هی دغه د سر دا وړه

که غني وے څه به ښه وے

(c) ketabton.com: The Digital Library

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلوشه

ستا فراق په ما قیامت کړ　　یاره څه به وي قیامت لوس
ستا په عشق کښې رسوا خو بس یم　　یاره څه به وي عزت اوس
د همه جهان بلبلې　　ستا یو خال نه دي ستا یلې
خو د ګل صفت پوره کړي　　د ګل څه به وي صفت اوس
ستا یو خوږ نظر دلبرې　　ستا یو دوه پستې خبرې
ماته ملک جنت جنت کړ　　کوره څه به وي جنت اوس
بار (۱) درون جلبل مسنې　　ستا د دوو سترګو په غمې

خوار غني لوغړن پروت دې
ستا به څوک کوي صفت اوس

پلوشه

یو ارمان مې په زړه راشي کله کله　　شپې لښې داړم خیژي له کو کله
ناګهان مې د مستۍ چپې لاموکړي　　ناګهانه مې سر عقل شي بې کله (۲)
زړه مې ونیسي یو پنجه د فرا دو　　کړې نمي رتې د خودۍ عرق یو ځله
زه بې خوده لیونی زړه مې آموشي
نه پوهیږي کله نه پوه کړې هزار ځله

---

(۱) بلهر، یعني دننه بیرون.
(۲) کل هندي کلمه ده، یعني عقل مې بې انتظام او بې اداره شي.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلوشه

مراوې سترګې کړه راپورته سترګو ته زما دلبرې
خانده وخانده مسکۍ شه په رښتیا نها دلبرې

راشه خوا کښېنه زما کښېنه سر زما په سینه کیږده
د مستۍ په خوب ویده شه پرېږده دا دنیا دلبرې

دا غمونه نه خلاصیږي چې خوږ وند نه وي خلاص شوې
څه چې پټ ترې یو ساعت شو د یو بل په خوا دلبرې

زه

نه زه فلسفي یم خلکه نه زه لیونے یم
یو غریب بچی زه د پښتون د پلار ګنے یم

واړه م یاران دي یو دښمن م چرته نشته دے
زه د خان دښمن یم په خپل خان د ډیر ترنے یم

بعضے ځاے کښې ل بعضے کښې ډیر یم خلک لوے ګڼي
خیال م د سبا دے پیدا شوے پرونے یم

خوښ م دي ګلونه هم منګاره نه هم اسونه
خو بس م نر پښتون دي زه د اوړي پښتنے یم

نیت م دے طواف ته د وطن د تور وختو
ستر په طواف نه د مکے د مدینے یم

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه وم په وطن مېن خو تن جلا وطن کړم
زه د مړه ګل نه شوم هسې زه تورې سپېلنې يم
زه هسې بېښمه او ايمان په تپېړ نه خرڅوم
خلکه لېونې يم خلکه خلکه لېونی يم

پلوشه

په تورو شپو د غم کښې يو څرک د رڼا ــ زړغون په دېوا کښې نښېسته بو دلالا
دوېر تورو ځنګل کښې يوه زړګه په خندا ــ يو څاڅکی د امید د ناامید په دنیا
رنګين د بودۍ تال د تورو شګو په صحرا
مستي ډکه ځواني ډکه دلبرې ده که الله

معمّا

هم زما خوراک دے هم خوښې بنا پکې دے ــ هم د ژړې هم د خوښې هم د منزل کې دے
اوس په څه منه کښې راغی په تکليف ــ خوښې د بلبلې او د مالک صاحب پرورش دے

پلوشه

ته زما د ماتې زړګي دارو د غم تعويذ نے ــ ستا په مينه مستې سره ځوانې دې عزيز
ستا ښکلو پا پولا اے زما د کاڼې ښتے ! ــ پټې به د خوږه د جنت نه که هم نکړيزے
ستا د انګو به د نرګس غوټه ايرې کړم
ښکلی شهزادګۍ به د واړه کړمه ستا کنيزې

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

لنډی چرګ

نن چرګ د انقلاب دمي نعرے۔ قوقو۔ — جوړه خت شود سبا
خونه خي د جومات نه انګازے د الله هو — ویده پروت دی ملا
بیګا د جمعي شپه وه ډیر تالي راغلي وو — خوږه پکښې حلوا
خوشحاله شول طالبان چې ماپروان لید لي وو — که وینس نه دے ملا
پرون ئې طالبانو ډیر باد ډک خوړلي وو — توان ناست دی په بیدیا
ورو وکے چینې خه شو چه هسې په کوري دا وو — راوینس به کوري ملا
هغه بیګا تیاره کښې ډیر تیپر خوړلي وو — دموکه کښې د حلوا
الله په نس ئې د ډیر دوتول پښه کړل۔ اوبلو۔ — وه پروت په مصلا
اوس خوګ وکړی جومات کښې انګازي د الله هو — جهان کښې شور ونا
لنډه یې چرګه زور کړه وا نعرے (*) د قوقو — را وینس به شي ملا

دمائل وزیر ته خط

لویه او بنده زیره وروره! او بز د آمدن لری

صیب ولګاوه دمه وکیل به خوله میتر

دام یو مشین دے تیز رفتار لکه موټر

(*) ها : دهه.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

صیب ټیکس (۱) به اخلي د بګواس (*) او د تړو   زیات به په ښهرو چه د ګرۍ (+) غوک د لندن لري

لویه اوږده بیره وروره: اوږد آمدن لري

صیبه: مالیه کیږده د چاپو به چاپینک   لوی به آمدن وي د ټیکس نه د بنانک
داتپوس د نه وي چه خانصیب د ګملک   اخله ټینه ټیکس آنو د صیب (۲) د دیدن لري

لویه اوږده بیره وروره: اوږد آمدن لري

کیږد ډیو ټیکس صیبه: په لویو لویو بیرو   ونه کړه معاف کله خود سوا آزیا د دیرو
ټول عالم به والي یو د بیر هوښیار وزیر و   خیال د خز دیرد د غریب الطن لري

لویه اوږده بیره وروره: اوږد آمدن لري

مانې تحصیلدار کړه صیبه وادره سفارش   ستا به دیر ټولب کیږي زما به لږ د ورزش
ډک به ده پوکرم د سرکار خزانه تش   صیبه: تحصیلدار هر ځای پولا پالنګ بر سن لري

لویه اوږده بیره وروره! اوږد آمدن لري

خرو

یوم خان لالا د چه د نر په سر خپو شانو
یو نر ملخر و د چه تا کوه د چور یانو

یو معتبر خان د حجره فارو باسي کور
ده نه خنار! ده د ده د بچو موړ

---

(۱) مالیه - محصول. (۲) خلک. (*) بګواس چیچړه - فتنه جوړه.
(+) ګرۍ: شهادتنامه، د تحصیل سند.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاس ئې رته : مات کړې چه دې د پښتون خور

کاشکې ده ده پوهه کښې دده د خور پېزوان و

منه زما خوږ دے چه تا کوے د چړيانو

يو مستانه خان دے تېز روی کښې لټه خيرات کښې

زمې بزنيام (۱) ته کړو دې دير کښې کړه دې سوات کښې

هلته او پشکال د ماليې په حوالات کښې

يله د تميز کوم د کار د بدماشانو (۲)

منه زما خوږ دے چه تا کوے د چړيانو

يو پيسه تک خان دے خبر له چنګ رباب

مړ نوکر به قبض کړي د ودې ورکمئ (۳) خراب

نه څه دې خوړ شي نه ويستے شي بے جولا به

ورو ورو به زمانه شي دا وروکي د ملهاريانو (۴)

منه زما خوږ دے چه تا کوے د چړيانو

يو زور پښتون خان دے خوښوي نېزه بازي

خوښئې دې ښکار ونه د لغرو او د تازي

---

(۱) بزنيام پاکستان کښې يو زيارت دے چه کالنۍ ګرمه په کښې لګي.

(۲) بدمعاشانو. (۳) ورکوي.

(۴) مارواړه د هندوستان د سوراشتر په صوبه کښې د يو ځاي نوم دے چه خلک په کړوړپتيانو مشهور دي.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور زړور ټبي دي یوسفزي د محمدزي

هم په قام مین دي هم مین دي په خپلوانو

خو بڼے ډیر خوړ دي چه تاکوي د چوړیانو

پرلیوني خانانے نه په خانانے نه په بل

نه د وړی بو نه پرے ورله نه د ږغي داچل

نر خلمي ته نروانی او غل ته وائي غل

خدای بے پروا جوړ کړی پروانه کړي د خانانو

خو بڼے ډیر خوړ دي چه تاکوي د چوړیانو

درے ژوړے

سوال: څوک نے ته جناب !	خان نے که نواب !
ښکلے دے جوسه ده بریتو کښے د وضعدار دے	دا مزے د دنیا د دے
(۱) بنه انګریزي بوټ	ښکلے نوے سوټ
(۲) هیبت د ګړه ناک خو جرابه کښے دے سورے وینم	څټ د لږ نرے وینم
ځواب: چوپ شه بے وقوفه !	زه یمه مصروفه
زه ټیکه کوم او ږده د بڅونه د چل ول	فیس را دروه اول
مشکر د توپک	تل م جیب وی ډک

(۱) وکیل د عوا ، ډاکټر ، بغیا (۲) انګریزي خولۍ.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښه مې د لاسه مې دې دخبرې چنچنک — شکر د توپک

سوال: ته څوک یې حضور؟ — سوې لکه تنور

لاس کښې دې انبوړ د ځیبه ته یې جوړلو هار؟ — دا مزې دې د ښار

رنګ دې دې مرخن — غوپ دې دې بدن

پاڅې د چشمې دې څوتوپي کښې دې داغونه دي — زېړپشان د غابنونه دي

خواب: زه کړم انجکشن — تشخیص او اپریشن

لاس کښې مې شفا ده په تندی کښې مې اجل — فیس را دره اول

پاس که د لندن وي — یا د امریکن وي

واړه ما پوه کړي زه ډاکټر پیدا ایشي یمه — شي پوسو دیشي (١) یمه

سوال: ته څوک یې چاتا ؟ ! — دلې که کوا تا!

چېنجې د پاڼي دي نوره ازګین یې بې مقدار — دا مزې د ښار

خوږ مې مهین کلام — غوږ دې هر مقام

سترګې د مار دي پانه خیمې دلبر مې (خوږ) — شان شوکت دې کم

خواب: دیر کوپې دې خان — کوره کښې تاوان

لسو باندې واخیسته او خرڅ یې کړم په شل — خپل کوږ ولو تل

دلته چه بیوپار وي — یار زمونږ ستا پلار وي

مونږ پوده کالې هم هغې نه واخیستل — خپل کوږ ولو تل

---

(١) وطني.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلوشه

دلبر دواړو دلبرانو دې دلدار زما
سردار دواړو سردارانو دې سردار زما

زما پټ کله شغلې کښې د سپوږمۍ شي جانان
کله لاله شي کله بیا بنیسته لولۍ شي جانان
کله اهیل کله د سور ګلاب غوټۍ شي جانان
ورته به وایم چې بیا ما سره یو ځای شي جانان
دلبر دواړو دلبرانو دې دلدار زما

یا لمر خاته کښې خما سترګې راپورته کړي
سپینه سپوږمۍ شي موسکۍ خو د جانان لو ته کړي
ما په خندا خندا د غم له کنډو پورته کړي
دلبر دواړو دلبرانو دې دلدار زما

سردار دواړو سردارانو دې سردار زما

A.S.K.B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلوشه

لاړه که ځواني شي ده ځواني جانه د تللو شي
لاړه که ښکلي ننګ شي ښکلي ننګ دې د بايللو شي
خکه ژوندون د خلاص شي دي ژوندون د خلاصيدو شي
واړه دافاني دي بې فنا د عشق سازونه دي
عشق به تل ژوندي وي خو چې ځکه آسمانونه دي

دلربا

نه م پلار رشته نه م مور — واړه خونه م تالا
نه زما په غم څوک پوه شو — نه زما په واويلا
داچه ماده کومه کړې — څوک دي بې له ده ګناه!
داګناه ده د فطرت — داګناه نه ده زما
څو يو کس هم په دنيا کښې — دي م پلار هم مور زما
تل زما د غمه ژاړي — سودائي م ده سودا
نصيحت به پسته ژبه — شکايت هم په خندا
وارخطا لکه د مور شي — په پوقي سختي زما

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاکیزه لکه سپوږمۍ ده — دمه خوږه وخوږا (۱)
په ښایست د جنت حوره — په خوبونو فرښتا (۲)
ما ځکه مینه پېټ کړی — له غمونو د دنیا
د جنت د رنګه زیات — دی رنګین دلبر زما
که دنیا کښې وحدت نه وي — ما لیدلی ده چینا (۳)

دالله د نقش کمال دی
مخ زما د دلربا

هی هی زما لیلی

ما وې زما لیلی به ښکلې مسته مسته ګرځي — یو باغ کښې په چمن ا
ما وې زما لیلی به لکه ګل ترو تازا (۴) — د ګلونو ښیستا
ما وې لیلی شونډانه به غوټۍ وي د ګلاب
ښیسته به پرې سازونه ټنګوي لکه رباب
په سور او رد مستې به ټنګي وي سره کباب
بې تاجه ملکه به وي د حسن د دنیا

د ګلونو ښیستا (۵) هی هی زما لیلی

ما وې د لیلی سترګې به سره مستې په خمار وي

(۱-۲-۳-) د ضرورت شعري له کبله په الف لیکل شوي.
(۱) خوږه، (۲) زرغونه، (۳) چینه، (۴) تازه، (۵) ښایسته

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما وې په سپینه غاړه بې (۱) د سرو ګلو نو هاروي

په لاس به ئې کوتخه چه به د نرګس بمبل قطاروي

ورته بمبینه د وپته کښې ښیست پټ او څه ښکاره

دګلونه ښیستا   مې مې زما لیلی

ما وې زما لیلی ده د لا لا د سترګو توره

بابا ته دېره ښکرانه ده نیاز ئې بنده ده د مور

زما د زړه بي بي لیلی بي بي ده د خپل کور

موسکۍ ما ښام ویده شي سحر پاڅي په خندا

دګلونه ښیستا   مې مې زما لیلی

نشه په دې خیالاتو خوبونه په جهان کښې

محل ته د لیلی مجنون روان شو بیابان کښې

نه باغ و نه بنګله وه لیلی ناسته وه دالان کښې

ښیسته سره تورې وه غوجل کښې لوښتا

مې مې زما لیلی   دګلونه ښیستا

بمبل د نرګس کوتې د څپیا کې نه چاپېره

په صفا، رېمن (۲) کمیس ئې وه مرکیاڅ بار ئې تېره

لیلی مینځ کښې لوغېبزي شین لوګې تر سینه چاپېره

---

(۱) به ئې . (۲) خیرن غوندې .

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلوینبت خوازه دوستان نه ؤ راغلی دلا لا

مې مې زما لیلی   دګلونه بنیستا

لبنستی نه دخلو دملا په تیر بنکته روان

په زلفو کښې خوقسمه نمونه وے د دیران

سهرے شونډے سپیږ وچے دخندلو په ارمان   (*)

مې مې زما لیلی   دګلونه بنیستا

پلوشه

دادے وینم دلربا! په مخ کښې ستر ګے   که دحسن پمنډلن کښے دنور ګر ګے

دادے وینم دلربا! په خوله کښې شونډے   که د ډوے حوره دجنت باغ کښې بربنډے

دادے وینم دلربا: ستر ګو کښې نم
په ننګو که دنرګسو دے شبنم

بهار

بلبل ګلزار ته نن په ډیر سینګار راغے   په خمار وستر ګو کښې نوے خمار راغے

جوړے بهار راغے جوړے بهار راغے   غوټئ شوے پیغلے وخت دبهار راغے

بلبل را ریزی نن نه دلدار راغے   خو نه خبر راغے او نه مې یار راغے

غوټئ شوے پیغلے وخت دبهار راغے

(*) نامکمل.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپوږمۍ شراب لوښي د نبیست په جام پیاله ! ورته مرې مرې کړه پوره ته مست یادا پیاله !

چه دې ته روانې بیا زما ګلفام یار ئې ! سپوږمۍ هم ورته لیږه دستا په بام یاره

دا څوک شراب لوښي د نبیست په جام پیاله

کله دې ستړه ابو کښې کړه سپوږمۍ سوران زما ! ورو به ښوولینه داد جانان زما

وایه چه ښکته شی اوس داد دی آسمان زما ! چه خوب کښې ودینی تول رنګین جهان زما

کله دی په ستړ ابو کښې سپوږمۍ سوران زما

ځواني له مانه واخله مستي له مانه واخله ! دا دوه ګلونه سپوږمۍ لیمابانه واخله

په ښو ولونو وایه جانانه واخله ! صدقه د ستړ شونډو د دخپل اشنا نه واخله

ځواني له مانه واخله مستي له ما نه واخله ! بلبل ګلزار ته نن په دیر سینګار راغے

جوړې بهار راغے جوړې بهار راغی ! چا ته سلام راغے چا ته دلدار راغے

خونه خبر راغے او نه م یار راغے

په خمار ستړ و کښې نوی خمار راغے

ولې (۱)

څوک دې ماته ووائي ! څرنګه شېدا شي څوک ؟

څوک چه چا ته وخاندي ! ولې په خندا شي څوک ؟

سترګې د غره څوکې ته ! غلې شان بیکار وے

---

(۱) دا شعر غني د خپل وادۀ په شپه لیکلی دے.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

مینې په ژړا وي حسن په خندا وي
مانه موسکو سترګو کښې ښکلې دلربا وي
ولې څوک زړه وبایلي؟ څرنګې شیدا شي څوک؟

څوک چې چاته وخاندي
ولې په خندا شي څوک؟

سترګو د مجنون وي او ښکلو د لیلیٰ وي
وي په نشه خوائې غم درد په سودا وي
مانه موسکو سترګو کښې ښکلې دلربا وي
ولې څوک زړه وبایلي؟ څرنګې شیدا شي څوک؟

څوک چې چاته وخاندي
ولې په خندا شي څوک؟

ورو ورو

ورو رو ظالمه دا چغې نا وړې
ورو رو پر پښې زړه دانه دی خارې
دا خو مستئ دی دا خو خوائې دی
سینې دې کوګې لکه دواوړې

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولے ته

سر په مځکه باندے کیږده — چه په راز پوه د آسمان شے
ستر کے ستورو ته کړه پورته — چه په شان پوه د جهان شے
لږ سر ښکته په ژړا کړه — چه مزه د خندا واخلے
د دنیا نه ځان راغونډ کړه — چه مزه د دنیا واخلے
د چیلے په کوټکئ کښے — یو پیاله د شراب واخله
خوله دے وچه په ژوره کړه — بیا مزه د کباب واخله
لیونی زما په شان شه — چه په راز د خودئ پوهٔ شے (۱)
سر او زړه دے ماشوم کړه — لیونیه چه سړے شے (۲)

مینه او حسن

ستورے ته آسمان کښے یوه ورځ وے هلال
خدای آدم له مینه ورکړه مونږ له تش جمال
زه به په خندا او ورکړم داچل نیست د کمال.
مالکه یو ښاغلے مینه راکړی ځواب په سوال
مینه حقیقت حسن سایه د حقیقت ده — حسن له زوال شته مینه نه لری زوال

(۱-۲) چه د پوه (ه) او د سړے (ی)، په مجهول دے تلفظ شی نو قافیه به برخته شی.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما د کلو لښتي

خدایه زه به دم خوشحاله د جانخجر به زړه کښې
ستا وفا لا لو غږېن کړم بې وفا به وې لا بنه

موسکۍ شونډې د لښتي د عماد ډېر ښیرو ستي کړې
ستا خندا د شتې کوزار دې په ژړا به وې لا بنه

تحچه ژاړې زما غم کښې بل غم هم په ما انبار کړې
ستا سودا زه سودائي کړم بې سودا به وې لا بنه

خان م هم خاورد ایرې کړ ته م هم په اور دستي کړې
اې زما د کلو لښتي بې زما به وې لا بنه

ځواني

دا بسم الله خدایه: دا الیونۍ ده
چه ځواني نبیست دې او نبیست ځواني ده
بورا خوشحال بابا سپین سر کړ پوره ته
وې خاني توره ده او توره خاني ده
د منان خان همسا د مناني دا ملا
دا هم ناني ده
دا هم ناني ده

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

مستہ رندی زما　　روغہ مستی زما

خاندانی دہ

خاندانی دہ

پلوشہ

د مستے جینئ نبنہ دہ بنکری دیر مانوی

چہ لبزہ نورہ مستہ شی زرگی دیر مانوی

کډے ودے

شوق کښے دوصال　　چہ مس خوته ورته دے شرمېږے

خو کښے نے سکرټ وی　　زما خوله دسو خیدله

راغے دتهذیب باران　　په ملک دخوار پښتون

ټم جومات لا هوشو　　ځم کوته نے څخیدله

نوے زمانه ده　　که د کلو وصل غواړے

اوس په انګریزئی کښے　　واویلا کوه بلبله

ماسر دیوے نه ټکاره　　پیدا شوه بله

بند دلاس نکریزے شوے　　ګرځی وچلیدله

تلے دے لندن ته مجنون　　اوس دے رالیورزده کی (۱)

او نبه لیلی خرځه کړه　　موټر کښے ګرځیدله

---

(۱) کی : کړی.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو ناست شاعر په کوټ کښې — هغه شان قصې د ګل کوي
شمع سره خاندي — ساقي سره محفل کوي
راشه زما وروره — د یار سترګو ته بیتونه وایه
ګل و بلبل پرېږده — الجبرا او جومیټري[1] وایه
وایه ستا وجود دې — د وایټ د زاویو په شان
ښکلې دې آواز — زما د ریډیو په شان
وې[2] ستړې کاربو لرې — او شونډې د کترین
او ښه رنګین د کریم ممین — ستا ښکلې جبین
هېر دې کړه رحمان[3] سعدي[4] — غزلې د بایرن وایه
کیټس او شکسپیر دې — شیلي او ټېنیسن وایه
او زه لیونی خدایه: — کله خاندم کله ژاړمه
لا مې پښتو لا هو شوله
نه په ژړې ورته ورلاړمه

پلوشه

په غمونو کښې خندا کړه — په خندا کښې غم هېر نه کړې
او د دېړ په سودا کښې — په قیمت د کم هېر نه کړې
د وصال په لمغرو کښې — د فراق ستم هېر نه کړې

(۱) هندسه. (۲) وایه. (۳) صوفي عبدالرحمن مومند (۱۰۴۲-۱۱۲۸ هـ ق) (۴) د پارسي ژبې مشهور شاعر او مکیال مشرف الدین مصلح بن عبدالله سعدي شیرازي (۶۰۶-۶۹۱ یا ۶۹۵ هـ ق)

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

داچه ته ئے سترګو ته خاندے　　ددے سترګو غم میړ کړے
د الله الله په شور کښے
چه صنم صنم میړ کړے

پلوشه

نه خوشحاله دے وفا کړم　　نه خفه دے کړم ستم
ژوندیو تال دے چه عزیزی　　کله زیر او کله بم
دایو دوه ګړی ژوندون دے　　په خندا خندا ئے تیر کړه
داجهان خدائی جنجال دے
کله وران او کله سم

پلوشه

ژوند او ساز واړه دباد دے　　ژوند هغه بویه چه ساز وی
ساز هغه چه سا پکښے وی　　سا هغه چه د نیاز وی

ګړے وړے

خوند ورور جانه ډیر کوی خبرے بنوښئ (۱)
دوی وائی ـ لکه شوی ده ـ مونږ دایو دوه هوسئ
نوم ئے په کور کوره دی ـ ببو غیبه بی بی ـ ایغی (۲)
ژبه خوږه ګران دے راله ئے وکړاوه تریخی

---

(۱) بنوخئ ـ　(۲) ایبی: د شعری ضرورت له کبله په د خ لیکل شو :

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مینا سره سره ، شمشتي خواره ، شکرتاتي ۔
ټټې سره ئې شوق دی نه ئې لګي بنګړیواتي
واني ، ورکېږه ، کېږدئیږه میدونه ته بیزه بیزه
سه کښي لوړ دي د ښځو مه په دې پیزه

خار دې نشمه

اے خدایه! عقل را کړه — اے خدایه! پوهه را!
زړګے مضبوط را کړه — او سینه لویه را
سترګے د لمر را کړه — رحم د خان را
بیا تول غمونه دی — د دے جهان را
ماته نے په سر کړه — خار در نشمه

زه به نے ورمه
زه به نے ورمه

یار بها دړ را کړه — که همت نه را کوی
غیرتي ورور را کړه — که غیرت نه را کوی
د سکندر بخت را — د دارا خیال را
ست د خالد کښي — توره د هلال را
اسلام دې پرېږده ماته — خار در نشمه

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه به نه ګټمه

زه به نه ګټمه

د شپې خېمه کښې — دعشق شراب را
پاک مل دلارې — لکه ګلاب را
د سپوږمۍ نور راکړه — لوبو کولوله
د بودۍ تال راکړه — جوتو هلوله
جهان دې پرېږده — خمار دې نشه مه

جنت به نه کړمه
جنت به نه کړمه

پلوشه

مخ نه و، قبلې ته لیونو ترې خبر نه و
سترګې نه وې وازې د انسان په تماشا

عکس د سپوږمۍ نه د شبنم څاڅکي کښې ولید
خکه په سجده شو د جانان په تماشا

نشته دې د ژوند د خوب تعبیر کتاب کښې نشته دی
سترګې دې کړه پورته د آسمان په تماشا

خدای مکه کښې نشته د منصور د بلې خوم و او ولید
لاړ شه لیونیه! مشه د خان په تماشا

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې پروا لکه لولئ وای

بې پروا لکه لولئ واے   په کلونو ګرځیدلے
او چه تول عمر ما شیم وے   په بلا نه اوریدلے
د دنیا د ورو وستړګو   بې خبره ګرځیدلے
چه په خوله د جانان نه وے   د فراق ورېتے غزلے

بې پروا لکه لولئ وے
په کلونو ګرځیدلے

بې خبره چه آدم وی   د رازونو د خزانه
نا آشنا مجنون وید دوی   د غمونو د لیلی نه
او چه حسن خبر نه وو   د خپل حسن د غرور نه
داز ماز ره نا آشنا وے
د دے منو بد ورد جنګه

بنباړی

مشے مشے خانه خیر سره راغلے   "دوه روپئ[1] د کلي ته؟ دوه پیسے دي چاه"
سه ګرمی کنے چانسکے خانو په ښار سره دی؟   یخ شربت نا جوړ په نیبو[2] ان نه منه نه دی

---

(۱) په هند کو خیل مزدور ته وائی: منځ کره د دوه پیسو کلی او د دوه پیسو چای خان له راوړه. (۲) نیبو لیمو

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا قسم دی خان: دوه ئې نمونې سره به نوش کوے
دنا، ونه وے خان مونږ د غم نه به بے هوش کوے

دا شه لاړه و بنییم تاله زوم(۱) نو به انتظام کوم
خدایږه ونن د بنار کسـریلا متول په تا تمام کوم

څوره هغه کوټ بانډه دے دپورتے دسیټ دوکان
هغه سیټ دوکان پسے دی بل دسیټ دوکان
هغه سیټ د کان پسے یو وړوکی شان مسیت(۲) دے
خواکښے یو پیل دے یونالی(۳) لسیږ شان پلیت دے

اخوا دوه کوڅے دی یو راځی او یو ورځی
هلته ناست دی کوټ بانا، دے دکان یو ده درزی(۴)
شاته زمونږ کور دے مونږ ورځو به بله لاره
اسی اوتی بیتهی او سان وینی دکارے

لاړه که غلطشی کوره د هغه خی دکان دے
د لته بنه تیکه جوړیږی الله مهربان دے

(۱) خم. (۲) مسجد. (۳) نالی: لښتے (۴) خیاط.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

حورې

خلاص شراب جنت کښې شو نو لګی راغې د حورې
ګلې په خندا شوې یو باغچه کښې د انګورې

ته چې ترې پټه شوې د ګل د بوټې خوا کښې
خه مجبوره تا شوې د بلبل په واویلا کښې

راغې د شبنم اشنا مالیار د باغ غمګین
وې لیده په ګلو کښې دیو بل ګلاب رنګین

وې ښکاوه په شونډو د سرو کښې دیره مینه ګډه
راغله لیلی سرې د مجنون په سینه ګډه

خوب کښې دې جوړ یا چتر د خپلو خوبونو ساز واورید
چتر د باغ کوټ کښې دې د زوړ وطن آواز واورید

وې لرو ستوروته په مرا و سترګو ګورې
د باغ د رته یاد کړې حورې! باغچې نورې

زوړ بند د دوه ستورونه چه ستا د زړو تالو
پروت چه په د زلفو کښې د منګ په خای هلالو

صفحه چه به لرو کښې د ستورو ګرځیدلې
یا به د سپوږمۍ شغلو کښې پته ګډیدلې

حورې: ما هم بوځه د رتا د غه جهان له
تا سره به زه هم خوا کښې تالا چوم خان له

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

غمګینو سترګو

خوب کښې بابا ولیدم　　مور م پیدا کړم
د سپوږمۍ عکس وې　　زه هم رڼا کړم
قسمت خاپې کړې　　کډه په دنیا
ځوانۍ ویده کړم　　راویښ لیلی کړم
غمګینو سترګو
د غم اشنا کړم

مینې شاعر کړم　　او غم دانا کړم
یار لیونۍ کړم　　بیانې اشنا کړم
مرګې ته خاندم　　ژوند ته ژړا کړم
کله موسکې شم　　کله ژړا کړم
غمګینو سترګو
د غم اشنا کړم

A .S.K B

عدم تشدد

د غضب په نیلي سور شو — د شیر شاه لمسی بابا تور (*)
سترګې یې د پښتنو سرې شوې — چې نیم اور دی او نیم نور
خوان کړل شنه بریتونه تاو بیا — په مستۍ چتر روان دی
دیاره مستې سترګې وینې — بې خبره د جهان دی
مور ئې زړه دي په سر قران بیا — خور ئې سترګې کړه لې تورې
د بابا پښتنو سترګو — ورته وکړې قیصې نورې
اې زما د نیکه خویه! — اې زما د مینې وروره!
اې د نر بابا نجیبه! — اې پیدا الله نر مورې!
سترګې دې ګې درناسته — لاس دې تش تیره د څه شو؟
د غضب په نیلي سور شوې — فولادي زړه دې څه شو؟
وې په نوي مستۍ مسته — پاکه وینه د پښتون شوه
وې ګوره که لیلی بیا
تش په مینه د مجنون شو

(*) مرکز شیرشاه (۱۵۴۵ ع مر) د هند د بهار د ایالت په سهسرام کې ښخ دی.

جدائي

جدائي راغله بیا تکه توره

که لوګي وخوت د عشق له اوره — جدائي راغله بیا تکه توره

بې خودي لاړه زړه مستي شوه — ورېته پخپل اور ورېته مستي شوه

بلبل ورور راغې د بوټي خواله — ویل خدای دې مل شه د خاورو واله

جدائي راغله بیا تکه توره

تازه په سرلي کښې په ما خزان راغې — ساقي کړه خلاص بند د بلبل زړه ن راغي

سرې ګړې نبکته بوې د بوستان شو — مجنون شو خاورې روح د جانان شو

جدائي راغله بیا تکه توره

که لوګي وخوت د عشق له اوره

فلسفه

واوره فلسفه د لیونتوب د لیوني نه — دا آیت خو نه دې د قرآن کښې ما ویلي دې

مرګ او ژوندګي یو د غم او خوشحالي یو دي — ژوند چې په تېر شي نو مرګ چا ملته لیدلی دې

زړه لکه ډېوه د خوشحالي غم یې شراب دې — تو به رخصت نشي تا خو غم ته نسکور کړې سر دې

خوندونه د ژوند د ده نشه یو د د واړه — دواړه کښې خمار دي د ساقي د سترګو کتلي دې

مرګ کښې پټ دې راز د مرګ ژوندي پرې نه پوهیږي

دا آیات خو نه دي خو قرآن کښې ما ویلي دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فقیرانو سوال

ستر گو د جانان کښې زما ښکلې جهانونه دي
وادے خله دنیا زه ورته ستا د دنیا نه یم

کوره د فقیر کچکول کښې تاج د سکندر دے پروت
زه یم د سخیانو د شومانو گدا نه یم

زه ئې په غرور دړنه د مینې په نوم غوارم
زه ملنگ بے نیازه ستا د ډیوا ویلا نه یم

هغه مستي غوارم چه لے مرگ نه شي وژلے
زه دے د غمونو د بیګا او سبا نه یم

یو د سپوږمۍ خاڅکي ماله ټیک له د جانان را
زه یم د خوبونو د لالو نو گدا نه یم

تښته دنیا کې که دے ښې نو اے امیره!
ستا شوه ستا دنیا
زه وړے د دنیا نه یم

۱۴ جنوري ۱۹۳۱ ع

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

جانان

دوه مینو سترګو کښې ږهکونه په سوونه
ماته ئې جهان ډک کړ د ګلونو د نورونو
کوټ ئې د ښهرابو د جنت په جهان راکړ
خوب کښې ژوندون داغې شو ژوندون د د خوب (ان ک نږو)
سینې د سپوږمۍ دریا لپې ډکې ډکې
ونوستې(*) تاخاورو کښې زما په قدمونو
رب دې راته وښود پټ د مینې په رازونو کښې
وادې چولغولې کښې زما ستورې په پلونو
ساز د حورو اورم ستا د حسن په سازونو کښې
ماته دې د رب وښو د پټ د مینې په رازونو کښې

رباعي

که تش په عقل وې په لیاقت وې
نه په نصیب وې نه په قسمت وې
شیطان به نن ولاړې له جبریله
غني به هم لایق د ولایت وې

(*) نوستل : شیندل .

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلوشه

نه په لیونتوب ترې فلسفې کړله څه جوړه
نه په فلسفه ترې څه کړه جوړه لیوني

دا کړه وړه د دنیا کړه وړه روانه ده
بویه د دې بویه بویه بخت د خوار غني

دا دستور و ښار د وخت تلل د ساز لیدل
سبا خو نیتو لا ئې د چه ډیر و شوکني

پلوشه

مرتبتو براق دی کنه سورې د محمد په شان
مرتبه چې کعبه کړه د اوسېدو د ابراهیم پکښې

مولا مکې ته خو چه نیت دې د مکې وي
مرتبه د گلشن دې وړه د وړانگې نسیم پکښې

لیوني

یو بنار ئې روان کړې د نوو نوو کوڅو دی
یو خیال ئې روان کړو پرې نړۍ د تلو سودې

یو سر ئې روان کړې د مئکې سوزه او تنگی ساز
یو عشق ئې د حقیقت د جوړه د عشقونو د مجاز

یو کور ئې روان کړې د خوبونو د رنگونو
د تورو تمه تر سیوري کړو بلبله د کوسه رنگونو

او خانه ئې لیو ستړې ئې په کې د مستو نه
وحدت ئې روان کړی ها د لکها بت پرستو نه

او که لیونتوب فلسفه کل او صنم وائي
او که د مستۍ خبرې دېرې په غم وائي
سر ئې پا کل غوړولي څخ د شبنم پرې پټوي
او ورېل مست خو ئې د ستړو غم پرې پټوي

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال خواب دلیونی او ملا

لیونیه! محکمه څه ده؟ ملا: کور دیو عاشق دی
کوتنی دی کښے دیرے د همو رب خالق دی

لیونیه! ایمان څه دی؟ ملا: دا دے یوخ گمان
دیو خوب په زړه لیږ دی د وصلونو د جانان

لیونیه! جنت څه دے؟ ملا: ستا جنت پیتی ده
او زما جنت وصال دے یو خمار یوه مستی ده

لیونیه! حوره څه ده؟ ملا: لمبه(۱) د خمار دے
یوه کرښه د شفق ده د خندا بربرکۍ ده

لیونیه! نشه څه ده؟ ملا: دا په سیل واته دی
د مستۍ رنگین محل کښے دا واته نتواته دی

لیونیه! چه لمونځ څه دے؟ ملا: خاره ښکلول دی
د جانان کوڅے ته تلل دی د امید ارمان کیدل دی

لیونیه! سجده څه ده؟ ملا: خان خاورے کول دی
د مستۍ د کلو مار دیار پښو کښے اچول دی

لیونیه! ژوندون څه دی؟ ملا: نه یمه ژوندون

---

(۱) چپه - موج.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا زما د خوب لیده دی ‌ ‌ ‌ ‌ د سبا او د پرون

لیونیه! وصال څه دے؟ ‌ ‌ ‌ ‌ ملا! ښیست کښې د وبیده دی

دا په سترګو کښې پټ دی ‌ ‌ ‌ ‌ په سپو مې کښې خوب دی

لیونیه! حسن څه دی؟ ‌ ‌ ‌ ‌ ملا! لهر د خمار دے

یو موسکی موسکے تنا خیال دے ‌ ‌ ‌ ‌ یو نرے د رنا تار دے

لیونیه! ته نے څوک؟ ‌ ‌ ‌ ‌ ملا! زه د چا ارمان

زه یو ګل د چا د ګوتو
پروت په پښو کښې د جانان

دارالامان. ۲۵ فروری ۱۹۲۲ ع

پلوشه

چه بے خودی د پروشی د خودئ رنګ ورکوی
یا بو داتوب له هم د خوانئ رنګ ورکوی

غم چه د پیر زور ورکوی د خوشحالئ په شان
د ژوندون تار له د قصانه شرنګ ورکوی

سترګے چه تشے شی خوبونه د ک وینی
په تش کاغذ مصور مستانه رنګ ورکوی

سحر له شپه ورکوی شپے له سبا ورکوی
د فلسفیانو سره له ارنګ د رنګ ورکوی

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګډے وډے

مچ د زمرے سترګے شکوی ماشی د اوښ وینه

خدایه! ستا د عجیبه دنیا توره ده که سپینه

مړ لسو ګیدړو ببر شیر په بوډنۍ چیرګه کړ

سپوږ شغال په پړانګ دے دغړ خوږ ښکاره خینه

پریوځي چواړې ته خان کاڼه په ډتۍ زړو کړی

ښکلے ستا دګو توجوړه ځوانه نازنینه

ناسته ده دوم دلندن لوړ په سړ ور ښیمو کښے

لوړ دلوے شیرشاه لوړے په لاس دے لوله خینه

مست مغرور سر د پښتون تیت سترګے ښکته دی

شرم داسی شرم چه شرمونه شرمونیه

پلوشه

که شړنګ دے که ترنګ دے | تول رازونیاز دے

که ښایست که مستی دی | یو نازیو انداز دے

که حسن که نور دی | یوسپین سپین بڅرے

که ګل که یسین دے

یوسوز او یوساز دے

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلوشه

روند به څه قصه د دې رنګين جهان د رنګ وکړي
دا نيمې مړې ګوتې به څه ستا د طبعې شرنګ وکړي

وچې سپېرې شونډې به په څه ناز او نياز وکړي
دا غمګينې سترګې به په کومه نشه رنګ وکړي

د پسرلي شپه

د پسرلي شپه وه مسته مستانه — ستوري ځلېدل د پېرو ښاپېرو ښانه
سپوږمۍ ولاړه وه ښکلې حيرانه — ليونۍ سوال وکړ د خپل جانانه
د نامه پوړۍ له د لامکانه را — مستي مې سترګو له د خپله ځانه را
د خپله ځانه ياره! د خپله خپله ځانه — ليونۍ سوال کړه د خپل جانانه
ناګاه برق شو د رباب د نور راغې — څه په مستۍ راغې څه په غوږو ور راغې
مستي شوه ګونګه مستۍ ګويا نه — ليونۍ سوال وکړه د خپل جانانه
او ليونۍ چه ورته زړګی کړ لړې — ډېر په خوارګۍ به ځای شو بنجرې
نور ډک د ځانه و ډک د جهانه — ليونۍ سوال وکړه د خپل جانانه
د رباب د نور لاړه بنيست او رڼا لاړه — او د جانان مستي جانان له بيا لاړه

ليونۍ پاتې شوه څيرې ګرېوانه
د پسرلي شپه وه مسته مستانه

شمله. هندوستان. ۷ ستمبر ۱۹۲۲ع

A .S.K B

دعا

دے بے انصافه د زور جهان کښې — دے بے کینې د بېغور جهان کښې
دے په غریبو مسکو جهان کښې — سترګې لیدونکې را عقل روښان را

زړه م مین را ربه! زړه م جهان را

دے د مطلب او تګ په دنیا کښې — دے د ړانبکو غونډلو سودا کښې
دے خوږو زهرو سنکلے بلا کښې — مینه طمعې را زړه بے ارمان را
سترګې لیدونکې را عقل روښان را

دے د دړه غواوتو جهان کښې — دے بے کینې د بېغور جهان کښې
دے د بدنیتو داور جهان کښې — پاک دا کښې په شان نیت او ایمان را
سترګې لیدونکې را عقل روښان را

دے بے همته کمزورے دنیا کښې — دے په نفرت توره توره دنیا کښې

• •

مرګ چې پرې ډېرېږي داسې ایمان را
سترګې لیدونکې را عقل روښان را

سپے پروا مستانه د منصور را — سترګې خاکسارې مینې د نور را
سنکلے هر خیال ایمان د سرور را — زړه د ملنګ را او شان د سلطان را
سترګې لیدونکې را عقل روښان را

شاعري

لږ خيال کړه لږ تال کړه لږ شان د جانان   لږ رنګ کړه غورځنګ کړه يو آه د ارمان
لږ نور کړه لږ نار کړه لږ سوز کړه لږ ساز   لږ ياد د سپوږمۍ شه د ستورو همراز
لږ کوټ د کعبې کښې لږ ګل د شيراز   لږ باغ لږ باغچه شه لږ تور بيابان
لږ خيال کړه لږ تال کړه لږ شان د جانان

جنازه

سر مې لوګي شه له تا ستړې کړې مې   شونډې مې خاورې ستا د ديار شه
قربان خلمي لتانه قطار قطار شه
ته د خزان کښې يو ګل د بهار ئې   د ستورو شپه کښې ته يو زير د سار ئې (*)
ته د بهار خوب د ګلو وران ئې   ته يو تصوير د پښتون د ارمان ئې
ته د پښتون د ناموس او د ننګ نښه   ته د پښتون د سپين ږيري ملنګ نښه
ته زمونږ د صبر د جنګ نښه   ته يو ګواه د پښتون د مړانې
ته يو تصوير د پښتون د ارمان ئې
ته ځې د مينې او د زور او طاقت قصه   ته د شهيد د مستۍ او د شوکت قصه
ته د پښتون د يو خيال او د نيت قصه   ته يو آواز د مظلوم په آسمان ئې
ته د بهار خوب د ګلو وران ئې

(*) سار: سهار.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاس به دې وي پر قوم زه په حصار ښې — یا به ته په خیبر یا زه په دار ښې
سر هم لوګي شه له تا سترګې هم خاورې ښې — ته د بهار خوب د ګلې وران ئې
ته یو تصویر د پښتون د ارمان ئې

مور

دا په سترګو د مریم کښې — چه ژړا وه که خندا وه
چه ئې سور په صلیب ولیدل — د عیسیٰ د زلفو ول
داغه و وایمه تا ته ! — چه رحیم ئې که رحمن ئې
چه په خاورو کښې ګرے خاورے — د ګلاب ښکلې اوربل
دا مستي وه که معراج و؟ — دا جهان ئې چه روښان کړ
که د نور دیار د سترګو — دریابونه بهیدل
چه د اکفر که ایمان و — چه دا زه ئې لیونې کړم
چه دا غم هم په خندا شو ! — که مستي ئې هم وژړل

د ښاپیرو شهزادګۍ

د سرو زرو محلونه کښې پر تخت و د لالونو
او چت د غره په سر و یو کمال د کمالونو
چا پېژنې تر خندا وه او مستي مشغولا وه — کاڼو وو سره نه وو رنګونه وو رڼا وه

A .S.K B

اوناسته دې د محل کښې شهزادګۍ د دنیا پېرو وه
چه جوړه له خوبونو ښایسته ښو نزې نزې وه
ما وې اپې بې د جنت ! زه ستا د ره ملنګ یم
دې تنګ د دې جهانه د غمونو نه تنګ یمه
لږ پټ مې کړه د غم د توږې ستر ګو نه محل کښې
زر ورکه دا ذره به شي د ستورو په غوبل کښې
او ستورې راپورته کړې پستې د دنیا سپینې
نازکې نازنینې په رنګونو کښې رنګینې
ورو غم پکښې راوخوت لکه لړه د ماښام
چا ډک کړه له شرابو د سپوږمۍ د دنیا جام
وې واخله دا محل دا تخت دا ټول ساز و سامانه
د غمه پټیږه نشته څوک پټ به شي له ځانه
څه ! ښبوله د جانان دې دا غمه د جهان یوسه
څه څاڅکیه ! دا دریاب له یو قطره دارمان یوسه
نه غم نې نه خندا نه بهار نې نه خزان
خو ما لید لې خرب کښې د دی د حسن یو جهان
چه ډوب به په مستۍ کاندې ستا غم او ستا ارمان
ما وې سر مې لو ګی شه له تا ستر ګې مې قربان

(c) ketabton.com: The Digital Library

راځه چې د نوي جهان له دواړه شور روان

اے ښه نکه د کونګرو! د رباب تال او شرنګ کښې ډوب شه

او اے اوراوړکیه! د لمر په رنګ کښې ډوب شه!

چې رنګ رڼا نیولي یم ماده تلو ته نه پرېږدي (۱)

او ما خپلې وزرې الوتو ته نه پرېږدي

زه

اے د منطق فلسفو ملا!　　اے د جنت د قصو ملا!

اے د جزا او قسمت ملا!　　اے د دوزخ او جنت ملا!

مکړه ماته قصې د ژوند　　نا وړم ته څه مستا قصې د ژوند

زه نه مالي یم نه خان د باغ　　ماته ته څه له کړې داستان د باغ

زه خو د ستا تو مچۍ یمه　　شات پېژنم او ګل پېژنم

زه یو وړه لولکۍ یمه　　ستاته راتلل او تلل پېژنم

زه یو چپه د نسیم یمه　　بس یو لمحه د ما بام پېژنم

زه یو قطره د شراب یم　　شونډې پېژنم او جام پېژنم

نو ماته څه له کړې داستان د باغ　　زه نه مالي یم نه خان د باغ

زه خو د ستا تو یوه مچۍ یمه　　شات پېژنم او ګل پېژنم

---

(۱) دا شعر نامکمل غوندې دی.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه یوه وره لولکــــی یمه صات لره راتلل او تلل پیژنم
زه خویشه نک د کونکرو یمه پښې د رقاصې کښې تال پیژنم
زه یو بخــــرے د سوز یمه
غم پیژنم او وصال پیژنم

تول او تال

په سترګه دے پردے دلیونتوب دی لیونیه :
ته نه پیژنے تول، ته تش تال پیژنـــے
ته سترګے دلیلی وینے لیلی نه وینے
ته زړه د سیپئ نه پیژنے لال پیژنے
ته وینے دګلاب سترګو کښے سور ډیرونا خمار
نه ئے جال الجهه وینے نه ئے جنجال پیژنے
اوا دادم زویه اے ناز بینــــه دالله :
د زړو کالو باب کښے ته یو ـــکال پیژنے
زما او ستا خبره دې ماتی ماشی واده دے
زه تول له لیلی وینم ته ئے یو خال پیژنے
نه ترک دلولی ترک یمه د تول د آدم
ته نه پیژنے تول ته تش تال پــیژنے
خرخاص ددے دوو لیونو ســـترګو د پاره
زه جوړ به خپل تصویر کړمه د ټکو د غباره

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

خرو

توتو توخرو: وړه تته تته

ارمان زما لنډی له فرنګ شنه جامه کړه کته

خبرې اوس پښتنې کوي شمله نې ده بې بته

یو نوې اسلام راغی دخانانو د محلته

چه خوبونې دی موټر داکوي هجرت د جماعته

تیز کړخې په پترولو کله بره کله ښکته

په بله تماچه کړ خیی (*) ویریږی د پنډه ته

وړه تته تته خرو! وړه تته تته

ارمان زما لنډی نن په اسلام کړینې دې ننګ

ارمان زما لنډی سېزکال کړلی دی بادرنګ

ارمان زما لنډی کنځې دی چالونه رنګ په رنګ

ارمان زما لنډیه: کله پلن شي کله تنګ

ارمان زما لنډې وی کله بر کله ښکته

وړه تته تته خرو! وړه تته تته

(*) کړ جنی کرنجوي -

A .S.K B

ارمان زما لنډه یه : لوړې څښته د ساقي

په نسل فتح خان او په خویونو جلاتي (*)

ارمان زما لنډه یې زړه کښې زړه کینه ساتي

ارمان زما لنډه یې نن کړي کاروبه خیراتي

زما لنډې حاجي شو نه مسکان مي ژړند لته

ووه تته تته خرو: ووه تته تته

زما لنډې غصه دې نن غیرت د مسلمان کتې

مړو له جنت کتې ژوندو له د جهان کتې

زوې له نوکرۍ کتې او خان له پاکستان کتې

داستاد رقیب دلال به نن تاله جانان کتې

په بلبله تمانچه ساتي ویرېږي دپټلې ته

ووه تته تته خرو! ووه تته تته

ارمان زما لنډې چه پخور لکه زمرے دے

په لنډه کښې سنه د ړنډې دخوکو بوره کښې نرے دے

په فکر افلاطون دے په اخلاقو نبا پیرے دے

په عقل لوېږخین دی خو به ژبه چرچرے دے

ارمان زما لنډې دے ډک د چل او د حکمته

ووه تته تته خرو! ووه تته تته

(*) فتح خان بړېڅ او د جلات محبوب اد غښې جلات ته اشاره ده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

الله: زما لنډې نن د فرنګ نه ګټي خان

الله: زما لنډۍ هم ګټي مصر هم ایران

ولې نیت م د کعبې دي خو لندن ته دې روان

هند دې فیرنګي ته خوږ نه لګي هندوان

ارمان زما لنډې نن نه کوکړې داو نه بته

ووه تته تته خره! ووه تته تته

پرون زما لنډې چیرته ولاړې په ډیران؟

پرون زما لنډې چیرته خوړل پردي توتان

پرون چه جهان وران ؤ، و زما لنډه ودان

پرون د چا په دین ؤ چه دا نن شو مسلمان؟

زما د نیا دي مشه! ستا وي غم کښې کوم پته؟

ووه تته تته خره! ووه تته تته

زما لنډه: واوره د بونډې لګي د خارښتم

دښمن ته م دښمن شه نو زه یار به ستا د یار شم

که خپې د جانان کوېته زه به ستا د پښو غبار شم

ته خاړ شه په وطن نو زه به ستا د سترګو خار شم

که سم نه شوې روان چه که به زه د روهه ښکته

ووه تته تته خره! ووه تته تته

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسلام

اے په اسلام مینه! اے سیاسي مؤمنه!
نن چه اسلام ستائے ستا به دے څوک پرون!
دا هغه مخ د تپوس خونړي شنه پرونه
دا د عقاب پنجے د بنا پیرک دړونه
نن د جنت وعدے پروني دوزخونه
چار بیته هغه زړه خونړي دک سرونه

اے په اسلام شیدا!
اے سیاسي مؤمنه:

ستر دے برگے بھر برګ دے ایمان دښنه
پرون دے خان نه کاته نن دے اسلام ګټي
په خرڅ د ننګ د پښتون خپل ننګ او نام ګټي
زما په وینو چا له ایران او شام ګټي
او د شرابو تاجر ساقي او جام ګټي

اے په اسلام مینه:
اے سیاسي مؤمنه!

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه به وي رب ته خپل　　　چه ئې د کوږ دښمنه

تا د پښتون سترگو ته　　　د تیاره جال جوړ کړ

او د جناح د خره　　　دے خر دجال جوړ کړ

غلاف کعبې له دے　　　دوایت هال جوړ کړ

ماله لندن کښې تا　　　نوے هلال جوړ کړ

او د بلا نه دے　　　ما ته بلال جوړ کړ

اے په اسلام شیدا!

اے سیاسي مؤمنه!

گلاب نیوے نه شي

چرے د زوزونه

او د رقیب نوکر　　　نن ماله یار گڼې

زاغ نن بلبل گڼې　　　خزان گلزار گڼې

مناپیرک جنګ له ورځي　　　د شهباز پلار گڼې

نن په بورا له گونګټ　　　د گلو هار گڼې

او د کافر نوکر　　　کړې د اسلام پالنه

اے د گڼو وطنه!　　　اے د رندو وطنه!

او کوره شر مښ ته　　　کوې د شپون آواز

نن چه بانگو نه کوې　　　څه نې کړې پر ون آواز

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نفرت کړیکو کښې | د مینې سوز او ساز
پرون عمل د یزید | او نن نامه د ایاز
لږ خو پلا ړے سوچ وکړه | زما ساده پښتونه !

اصلي مومن کړه بیل
له سیاسي مؤمنه !

څوک د عیسی په شان؟ | مستي د دار اخلي ؟
څوک د نمرود کاله کښې؟ | د موسی لاره اخلي ؟
څوک د رقیب په محل؟ | نوم د دلدار اخلي ؟
څوک تول جهان غورځوي؟ | سترګې د یار اخلي؟
غماز لږ وپیژنه ! | ایاز لږ وپیژنه!

اے دکنړو وطنه !
اے درند وطنه !

سیل

څه چه لږ سیل وکړو | بره آسمان ته څو
د دے تیاره له کوره | د نور جهان ته څو
څه چه مستئ له ور کړو | د بے خودئ وزرے
څه چه جنت ته څو | څه چه رضوان ته څو

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

داد خزان تیار ے — کړو په تیارو کښے ډیرے
څه چه بهار له څو — څه چه بوستان له څو
داد جهان خبرے — داد ملنګ تکورے
تخت تاؤس ته څو — ماه تابان له څو
او د رقیب دکوڅے — د ربانی نه کوو
مونږ مستانه لیونی — کور د جانان ته څو
مونږ دجانان د شونډو — شراب څکلی دی
څکه مست مست مجنونان — نن بیابان ته څو
مونږ یو، بڅرے د نور — لرے لیدلی دی
دګل په شان په خندا — غیږ دخزان ته څو
راځه چه میرے کړو — د دنیاګۍ قصے

څه چه لږ سیل وکړو
بره آسمان ته څو

۹ جنوری ۱۹۴۶ ع

ګلے ورځے

دمحمود غمګینے سترګے — څان له خپل ایاز له لټی (*)
که زما بیګانګی نن — ستا د زړه نیاز لټی
دلیلی سترګے ژړیږی — دمجنون دسترګو غم کښے

(*) لټی: لټوي.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

نرګس مرا وي مرا وګوري
د بلبل آواز لټهي

راځه وجد څه مستي ده!
چه الله تر آدم جوړکړ

که معشوق د مينې ساز له
د عاشق آواز لټهي

نه داغم د فلسفي دے
نه دا رنګ دليوني دے

دکونګرو شرنګار روان دے

حقيقت د ساز لټهي

مسلمان

مسلمان هغه بنده دے
چه شونډې ئې تل موسکې وي

سترګې ډکې د رڼا ئې
لغړلے يو په بل موسکې وي

سپين ايمان ئې لکه تنله
بے دځانه هر څه سپيځې

دجانان د درا پروته ئې
زلفې ول په ول موسکې ک

چه ئې زړه ډک دارام وي
لکه بيخ د سمندره وي

خوله ئې ډکه د ګلونو
لکه باغ د صنوبر

داسے مست داسے سرشار
لکه مينه د کافر

اراده کلکه بے کرکے
لکه څوکه د خنجر

د وجود هر څاڅکی ئې
سره په مينه د دلبر

په سينه کښې ئې رڼا وي
لکه ځرکه د جوهر

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ژړا کښې ئې تاثیر وی — په خندا کښې ئې اثر
مست ئې بر په هر څه بروی — لکه مست د سکندر
د ذرې نور ئې لکه شمع — پرې اور رونه بل موسکی دی
د بلبل د خولې آوازته
راغوټې د ګل موسکی دی

رڼا د شمع کښې د سحر نور راغی

تا و د غمې لاړ ماسپښینی شو — لکه دمنی یخ باد د سپینی شو
سرور د ستړګو دیر خود ذرې کم شو — او د فراق استاځی یخ د صنم شو
ساز کښې سرې نه نن د خاموشۍ خیږی — د هوش جنګې په کوړې د بیهوشۍ خیږی
بادشاه شهړنګی شو د خپله کوره — د شفق سرې رنګونه شو لرې توره
او ستار کښې شرنګ هغه دمابنام نشته — سرور په ستړګو کښې د خیام نشته
پښې د رقاصې خوبانې هغه نه دے — بانګ د بلال هغه بلال ئې نه دے
په جام کښې کوټ کوټ شراب که کمیږی — سپر خلاصیږی ګلاب کمیږی
او رڼا د شمع کښې د سحر نور راغی — باغ د بلبلو ته نوم د باتور راغی
د غوټو ستړګو له خیال د خزان راغی — لړزه مستی لاړه او لړزه ارمان راغی

او د فراق سورې په وصال پریوت
ستوری راختل او هلال پریوت

۴ مارچ ۱۹۲۹ ع

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلوشه

زمانې د شمع بخت راکړ یا به مړ یا به سوځم
یا به ډوب له دریابه ځم یا به پاسه په چپو ځم

عجبه عجیبه لار ده عجیبه کاروان روان دی
ما د مستۍ په اوله بیانی که ځمه او که نه ځم

۱۴ اگست ۱۹۴۷ء

نن انسان شو د انسان د وینو تږی
نن مجنون شو د جانان د وینو تږی

داسې ړوند په سترګو ړوند شو لوند د تندې
چې ترې ور ته شو حیوان د وینو تږی

دا عمل د چا باچا د شان او شنګ دی
که دا پړوت دی بیابان د وینو تږی

دا قصه د یار د کور او استانې ده
که د ظلم یو داستان د وینو تږی

داسې نه چې بنا مار د ته پسخیږي
داسې تا او چې کړي جانان د وینو تږی

داسې تهر چې لمبه کړي خپلې سترګې
داسې خان چې وي دخان د وینو تږی

داسې رند چې د آدم په وینو مست کړي
داسې شه چې کړي آسمان د وینو تږی

لیونیه! د مستۍ باغ ته تر تنبسته
نن د تندې مرګي جهان د وینو تږی

تول (۱)

جال نه دی د دام نه د تول! بلکې! تول!
یا به په دوه خانه یار شي یا به شي پردول

یا به قلمه یو سې یا حق به دلته (۲) وادرې
جال نه دی د دام نه د تول! بلکې! تول!

---

(۱) د منګ په شان منزل. (۲) هغه آله چې غنم پکښې نیولې شي، او که مو ته د یل کېږي.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ارمان

ما د ګلو باغ کړلے د خزان کښے | د جنت خوب م لیدلے د جهان کښے
ما د مځکے په مخ هغه لال کتلو | چه موندلے شي په برجونو د اسمان کښے
او زما په ځوانۍ مست په عشق خوړ زړه | فرق و نه کړو په تصویر او په جانان کښے
زړه په خپل ارمان مین دم په تا نه دم | ځکه ځکه تیر ومه په ارمان کښے
ته چه را غلے ستا د زلفو ارمان لاړو | ما مستي د مجنون پائی بیابان کښے
ماله سود د وصال نه یا شو پکښے ورک شو | هغه یار چه م موندلے و په زیان کښے
زه په غم مست په فراق باندے مدهوشه | مرم د تندے د ګلونو په باران کښے
پتنګ ړوند شو د لمر سپینے رڼا ړوند کړو | لولکۍ ګل پسے ژاړي ګلستان کښے

د ځوانۍ مستي م شوله ځوانیمرګه
د جنت خوب م لیدلی د جهان کښے

بکواس

راځه زما زړګیه یو به ته شے یو به زه | یوه ورځ لولکه او یو ګل د لا لا
یو ښه رنګ د غور ځنګ ر ګکار رنګ دستی | شو سور په ملغ په خندا خندا
روان شو جانان له پسه او سر پر | په نیاز په خرام په مزا مزا (*)
یا خوب سلے به په کټ د لولکۍ کاوه | یا ته به دا ور او ر کو په رڼا
خو ډوب په قطرے د شبنم کښے شو | او چت په ملغ په خندا خندا

(*) مزه.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلوشه

او د بنده مثال لکه خس دے   تود شی لوګی وکړی رڼا کړی جوړه
لمبه شی وسوځی خاورے ایرے شی   بوره ابی پرے ژړا کړی جوړه

دوه خبرے

نن مے ماته جانان وکړے دوه خبرے د مستئ
د فقیر کچکول کښے ګوره ملغلرے د مستئ
چه ئے زړونه د جمال ئے ماسره په پښو کښے کینبود
چه به زه ترے ګرځیدمه لړے لړے د مستئ
د فراق سلو صده لړ بوه لمحه د دیدن بس دے
د غم زده کاله ایرے کړے یو بڅرے د مستئ

کمے وړے

څه که نه ئے وینمه سپینے سترګے خمارے   نه ئے پیژنم د سرو سترګو خمار
نه کعبه مے ده لیدلے نه پرے پیژنم(۱)   نه خو پیژنم لولی او لاله زار
نه مے حوره ده لیدلے نه ئے غوارم   زه لیدلے شم سپوږمئ د دنیا تار

---

(۱) پوهیږم.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

غریب خضر شونډ لېواله د چینې کړ　　ماله ګوټ را کوي ښه رنګ دستار

لکه بیخ د سمندر ډوب او خاموش دے　　دا سې پروت دے د مستۍ بیخ کښې قرار

او پر ته د قرار جرو کښې مستي ده　　عجیبه مرګي ته ده عجیبه لار

په نصیب او په تقدیر م برے وکړ　　توکل یم شو قسمت م د اختیار

په جنت او په دوزخ م څه کار نشته　　ددے دواړو بره ما لیدلے لار

له جزا او د سزا نه بے پروا یم　　خو پوهیږم په فراق او په دیدار

که غمونه که فراق وي که دیدار وي　　مستول کوي کنځل هم د دلدار

په خندا به شي غني په لمبو سور
په دې شنو سترګو که ستا پیرزو شو اور

دنیا ګۍ

دنیا ګۍ څه ده غم او غوغا څه ده　　سوګ دا اور سوز او سودا ده

لیونتوب یار څه خره داده　　چا جوړ کړے خیال، منبه مشغولا ده

ډالۍ

سترګے دے رنګینے دي نیاز بینے دي مینے
شونډے دے ترسکونے او خبرے دے حسینے

ستا سینه د ساز او د آرام یو خزانه ده
څي دم چا شونډه وله ستا کوتے سپینے سپینے

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

اے د حاتم لورے! خزانه د عشق دے لوټ کړله

چا له لپے ډکے چا له پیښے پیښے

دا خو د جانان د سترګو رنګ د زړه مستي ده

دے نه جوړ جنت دے او د حورو خولے وریښمینے

تا چه باغ تالا کړ د مالیار کور له به څه یوسے؟

ته چه زړګی تش کړے نو د یار کور له به څه یوسے؟

۲۹ جولائی ۱۹۴۶ ع

ګلے وړے

پښتنو! تکي جنه، تا ملا بابا دهوکه کړو
راضي شو په پیتي د ګل ګلونه خبر نه شو

او سرغړ به یے چیرته د کلي غیب کوری کله کاڼن
به یے لاړه لاړه دا د تلونه خبر نه شو

منمه د جناح کاکا چه یوخ بنا تک له راغی
د په دکو تکه د کولو نه خبر نه شو

کوړ لیوني ته په مړه خیټه بودا شو
د خولے او د کوامو د سلسلو نه خبر نه شو

قصه

توره توره شپه د ججړی
توده توده د غم قصه

سپینه سپینه نشه د خوانی
سپینه شبنم ته د شبنم قصه

ښکلے ښیسته د امید دنیا
سپوره زړه د ستم قصه

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوږ او مهین دی نوم د یار   ښکلی پسته د صنم قصه
ما ته قصه د پسرلی وکړه   نا ورم د دیر او کنشت قصه
ما ته قصه د جانان وکړه   نا ورم د دیر او حرم قصه
ما ته موسکی مخ را واړوه   پرېږده د فضل او کرم قصه
وایه د رحم او نور خپل   مکړه د دوران او ستم قصه
زور او اور او شور دا   دا ده ستا د کرم قصه
شرنګ ستا غوږ ته نګ د زړه   دا ده زما او صنم قصه
اور او څوږ سوز او ساز   څه د مستۍ څه د غم قصه

ماله خندا خندا راځی
مه کړه د دوران او ستم قصه

کړې وړې

د ډیر نر زما لالا وُ خوچیني (۱) رانه خراب کړه
ملا پیشی ته هتیک وُ خو فیرنی رانه خراب کړه
صاحب هتلر کړ فتح خو نے خیته فتح نه کړه
دے ترشے مسالے هندوستانی رانه خراب کړه

(۱) صوبه سرحد کښے بُوری ته چینی وائی. یو وخت چه بوره ډیره سخته شوے وه د بوره خو پرمټ لری رشوت او لالچ وُ چه د انګریز او د هغه وخت دارو د خوا به د قوی تحریک منکریه ورانده کیده. غنی دے خبرے ته اشاره کړی.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

او خان لالا م ورک ؤ په اسلام او په ملت
مرید بنه د جناح ؤ خوجینیٔ رانه خراب کړ
کوږ لیونی په دیر غښے او لوے قاضی ؤ
قصے د آدم خان او دُرخانیٔ رانه خراب کړ

ځوانه

وران د گلستان دے آبلبله : د پښتون دباغ
نوم د رقیب لیک دے په هر بوټی د مجنون دباغ
خوار و زار ځکه دے بے هنره بے کماله دے
غوږ نے دی کا نه لا سونه شل سر کے پر کاله دی
لال د دوب دے ایرو کښے او مرجان پروت دے په خاورو کښے
زوے د شهباز گرځی چرگ خوری په سیل د داوړو کښے
پاڅه اخلیه : مستی تورو او ایمان واخله
مشرق مشه او مغرب مشه تنکه مشه او نوم شه خپل جانان واخله
خار د دشنو بریتو شم غلام د غلام زوے ته
پروت په دوسی کښے ئے که زر خله ځلمے ته
تورو دے را واخله ننگ پښتو او اسلام پوره کړه
لخپلو مستو ستر گو دے نامه د غلام پوره کړه

A .S.K B

پاڅه ننګیالیه! نن دلبر او جانان وګڼه

نوم د پښتون وګڼه ناموس د افغان وګڼه

ټول جهان حیران کړه د چل شان په تماشا

اے د احمد زویه! بچیه د شیرشاه!(*)

سلام

نه ساز شو نه سوز شو
بس هسې ژوند تمام شو

نه خوب شو نه شرنګ شو
نه یاد د ګل اندام شو

دا توره توره شپه راغله
نه ستوری نه سپوږمۍ لری

ځواني ده لاړه لاړله
یوکوټ او خالي جام شو

یو ستوری د سبا لاړ
سور ګل یو لاله ولاړ

سور لمر زیړے زیړے شولو
نرے نرے مابنام شو

قصه د حسن هیره شوه
مزه د مینې تیره شوه

ملا بانګ د سباوے
آخر په سول خیام شو

مستي بے پروائے د ګړه
په خود ګڼے بےخودي د ړه

(او): ګوره لیونے هم نن
بادشاه ته په سلام شو

(*) لوی احمد شاه بابا (۱۱۶۰-۱۱۸۶ ق) چې له ستر پاچا سربېره د پښتو صاحب دیوان شاعر

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژمي ماښام

اونن د ژمي ماښام — د جرړې شپه ده
پوست شبنمي باران — بهر وريږي
غاړه د اور او خيام — شروع قصه ده
د شاعر سرا وستار — ګهين غريزي
تنګ او تکور د ژوند — ناز او مستي د جانان
شرنګ د ګواني ګيني پټ — شانتار د غم دمي
خندا مستي د ساقي — بت پرستي د ساقي
ستيني د(۱) د مرګ سره — د کونکر وشرنګ دمي
اونن د ژمي ماښام — د جرړې شپه ده
پوست شبنمي باران — بهر وريږي
يار شروع کړې ماته — د غم قصه ده

کله موسکې شي
کله ژړېږي

(۱) ستيني: ستايني هغه سانده چه د مرګي په سر نيجګې وائي.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند

هر څه د رب او همه د رب — زه یو مابنام له راغلی یم
باغ او انګور میخانه دیار — زه خو یو جام له راغلی یم
مینه مستۍ او خمار د بل — رقص او خندا او سینګار د بل
ګل او نرګس او ګلزار د بل — زه د تش دیدار له راغلی یم
زه د لولکې ورمې په شان — ګل او غوټۍ او بهار کوم
زه لکه شمع بلیږمه — ښیست او مستي د دلدار کوم
لوی سمندر د مستۍ له ما — څاڅکي د رنګ راوړي دي
زه پرے د لمر رڼا التوم — ما هم مشال بل کړی دے
هر څه د رب او همه د رب — زه یو مابنام راغلی یم

باغ او انګور میخانه دیار
زه خو یو جام له راغلی یم

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ربه

اے په ښیست مینه جوړونکی دګلاب ربه؛
ستا ښکلې دنیا شوه دښاروي او دقصاب ربه!

اے چه دما شوم سترګې جوړې کړې ګل په شان
ووکی او خوږې خبرے دبلبل په شان

زړه ئے پاک دبلبل د سر خیال او دازاره پاک
پاک لکه شبنم ؤ دګناه او دازاره پاک

تا چه تا ته ټیټ دفرښتو ښکلي سرونه کړل
جوړ چه دچا سترګو له تا ستوري او کلونه کړل

تا چه دچا حسن له دخپلو سترګو نور ورکړ
تا چه دخپل خانه چا له مینه او سرور ورکړ

هغه محبوبه ستا آدم نه دے آدم خور دے
آ ښیسته ګلاب ستا ګلاب نه دے اور دے اور دے

هغه ستا دلاس ګل پروت په وینو کښې سمسور دے
ستا خلیفه ربه! آدم نه دے آدم خور دے

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا چه چاله جوړ کړه د حسن او ګلزار قصه
د کړه مشغولا له دې د مینې او دلدار قصه

تا چه چاله ستوري او سپوږمۍ او ماښام جوړ کړلو
تا چه چاله مینه او مستي او خرام جوړ کړلو

ستړي نه دي پېښې هغه نن د زړه وینې څښي
ستا په نامه ربه! نن سړي د سړو وینې څښي

اول ستړي ستا د لیدو خوړا !

زه خو ساز او سرور او خمار پېژنم
زه لیلی پېژنم یا ایاز
زه خو غم او غرور او ژړا پېژنم
نه نه جانان پېژنم او نه نیاز
دے نسکور شمکور ته د نور قصے ؟
د جنت قصے د جلال قصے ؟
منږ کور کې ته د زړه قصے ؟
د ماښام قصے د ملال قصے ؟
زه خو ګل او چمن او شراب پېژنم
زه بهار پېژنم او خزان
زه خو شرنګ او رنګ او کباب پېژنم
نه ګناه پېژنم نه شیطان
دے شمکور نه ستا د لیدو طمع ؟
دے نسکور نه تا ته د تلو طمع ؟
اول ستړي ستا د لیدو خوړا
بیا کړه د مینې د طمع
زه خو ساز او سرور او خمار پېژنم
هغه خوړم ربه! چه ښکلې شم
زه خو شرنګ او غور خنګ او ستا پېژنم
او جانان هغه چه لیدلی شم

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه خو ناز او مسکېزم نه پېژنم   مېنې کلے خط پېژنم ښکلي خال
زه خو سترګې پستې او خوله سره پېژنم   او نګینه خندا د وصال
دے نسکورو شمکو ته د نور قصے؛   د جنت قصے جلال قصے؛

دے ګونګو ته د باتور قصے؛
د پرواز د بنیست او کمال قصے؛

زه سترګې خوږې په ارمان پېژنم   او نرۍ تروږمۍ د ماښام
د سرو شونډو خندا د جانان پېژنم   د ساقي په سرو ګوتو کښې جام
زه خوښت او منت او خندل پېژنم   نه ګناه پېژنم نه شیطان

زه خو غم او صنم او ژړا پېژنم
نه دعا پېژنم نه اذان

رباعي

که پتنګ د لمر رڼا نه شي لیدلے   ګنهګار شو که په شمع شو شیدا؛
زره کښې چونګښه ایله د خاورو خلے شي   څه خطا کړه که پکښې داد نور دریا
ځکه ځکه په یو ګوټ کښې د جهان او آسمان راجوم شو د شبنم څاڅکي کښې ځکه وسیله د نمرود جهان

بیا لا داد د پاسه په حساب او کتاب کړي   د رند سترګو بادشاله به نه او علم دي

A.S.K.B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ربه زما ربه د مستئ او د خزان ربه! اے د ننګو د کور کړو د جانان ربه!
اے د ښکلو سترګو د خمار او د ارمان ربه! اے د کشمالي او خیبر او د ریحان ربه!
څنګه ځنګلي په یو کوټ کښې د جهان او آسمان واچاو؟
د شبنم څاڅکي کښې څنګه د سیند د نو دوران واچاو؟

۱۳ نومبر ۱۹۴۲ع

یاد دے دی

اے د پښتو سترګو ښاپیرئ! چه ستا دې یاد که هیر؟
هغه دوزخونه تیر او هغه جنتونه تیر

یو ګړے نور چه به کړ کل جهان د نورو ډک
یو رنګین نظر به غمګین زړګے د سرورو ډک

ما ته به سپوږمۍ کړلے د صبر تسلۍ قصے
ګل به راته کړلے ښا مې کښې د لولۍ قصے

حسن او ځواني او لپه لې مینه، سپوږمۍ، زه و ته دوه یو
وصل او مستي جنت جهان او زه او ته دوه یو

اور د جهنم د خوشحال پاسته د ساز هسے
لاسئے د جلات د خو ځکاتنے د ایاز هسے

وے په هر نظر کښې د ساز د نو خزانے پرتے
هره اشاره کښې د عمر د نو ترانے پرتے

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړونه ټټ په نور نکليده وي په کاکو کښې پټ
مرګ ؤ په خندا بانګ د ژړګو په نارو کښې پټ

ساز ؤ بېخودي ده سوځېدۀ دوه جهان د کښې ؤ ډوب
زه ووم او ته وې ځلکه ستوري اسمان د کښې ؤ ډوب

وخت ؤ بې حسابه بې پايانه سمندر ژوند
پټو کښې جهان پروت ؤ بېنيازه قلندر ژوند

خيال به د نسيم په شان ګلونو له ما بنام له ته
عقل مرور د خورو سازله او خيام له ته

تن کښې م زړګي نه ؤ يو لال ور د شغلونه کې
سترګې د هر رنګه، هر اندام د ولولونه کې

واړه دنياوه ماته باغچه د دلربا د کور
هر ستوری به لار ماته ښودله د اشنا د کور

اې د پښتو سترګو بنا پيرۀ: چې ستا دې ياد که مير
هغه دوزخونه تېر او هغه جنتونه هېر

۲۷ اکتوبر ۱۹۴۶ ع

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنیا

ما د ونخے پښو کښے شهزاده په ژړا ولید | ما د مړ بت ته ژوندون کی وقیمت په دعا ولید
د بے نیازه ستر کے مستی د بیخودئ کے | وچه تر مستی شو شوے د سپی په ټکی

لاس مې سکندر هم غځولی په سوال ولید
پرته د منات پښو کښے هم په ذکر بلال ولید
ما د ونخے پښو کښے شهزاده په ژړا ولید
دامستانه ژړوم د دنیا په سودا ولید

۲۵-اکتوبر-۱۹۴۶ء

ژوندون

دا ژوندون دے دوه ورځے
خلاص به شی او تیر به شی
دا غنی به خاورے شی
ورک به شی او هیر به شی
دا شوندے تو دے خوږے | دا د غم صنم قصے
دا کاروان روان روان
ځی به په مخ تیر به شی

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنتي ته

ته چې جنت کښې مزې د دنیا لټې
د حورو سترګو کښې د ډمو خندا لټې

ته په اسمان وریځې کښې د دېران لټې
ته په سپوږمۍ کښې تیارو له مکان لټې

ته د عاشقو عاشقي او مستي نه پېژنې
لیونې نه دلربا پرستي نه پېژنې

تا د دنیا د پاره، مینه د جانان ورکړه
مجنون حلوا کښې، بېخودي د بیابان ورکړه

لاس د ګدا ورږد، بادشاهۍ لاره فقیر غوښتې
یا زما خان، وې یاد کوله ورځا د پیر شوې

تول خیته خیته شوې مستي او جانان نه پېژنې
تول بدیږ زیږ شوې، مرګ او میدان نه پېژنې

زما امیر وې، تا لي څښتنه اتقو کړې خور شوې زما
زما سردار: ته مړ وظیفه خور شوې زما

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

قسم په هغه رب، چې ته ئې د خلعت دعوه ګیر
چې د حورو غلمانو، د جنت دعوه ګیر

تو به راواخله، خیته هېره کړه میانه ته څه،
ستي پتي شه، په مستۍ کوره د جانان ته څه

لنې دو بېړۍ، په پتي کښې په حلوا کښې یاره!
جنت دې بابلو، د تیېرو په سودا کښې یاره!

د دې ګرانه ده، د لورې نه کاکا جنتي!
تپ زمرې بنه دې، له څړې مړې زما جنتي!

د سامري له زړه بنه ده، ملنګي د موسیٰ
د زر پرست نه، یار پرست بنه دې زما جنتي!

قسم د حورو په مستۍ، او په خنداد یار
قسم په شړنګ او په نسیم، او مشغولا د یار

قسم په ستر ګو په بنایست، او په ځوانۍ د دلبر
قسم په ساز او په سرود، او په ثنا د یار

ته سجدې زرو ته کړې، ما ته نوم د یار اخلې
شفق ګنه کړې، په بدل کښې د کل خار اخلې

راځه چې زه د ته، جنون او مستي و ښیمه
راځه چې زه د ته، محبوب پرستي و ښیمه

A.S.K.B

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرداري نه کېږي د توحيد د مستۍ نه بغير

الله ليدے نه شي، د حسن پرستۍ نه بغير

سکندري قلندري، دواړه سرود غواړي

دواړه مستي او ځوانمردي، خندا غړه غواړي

ته خو جنت کښے مزے د دنيا کوه

بربنډې حورې، او تر سکو نه حلوا کوه

د شاتو نهر او کنډول د شرابو ډک

نمکين غلمان او بڼانک د کبابو ډک

يار چه شونډے نيني (*)، نو حورے به په څه ښکلوم؟

چه کوليے خاورے شي، کود کودے به په څه ضخموم

واوره جنتي!

جنت يو حال دے، د عشق د مستۍ يو رنګ

جنت يو شرنګ د ګنګرو، د ځوانۍ غورځنګ

جنت نازک دے، د ګل د ارمان ســــے

جنت ښيسته دے، زما د جانان ســــے

جنت دريابيو، د مينے او شان دے

هر قطره يے سپوږمۍ، هر څاڅکي جهان دے

(*) نيني: نذرى.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

شان او شرنګ

فلسفي:

داسوز او ساز   داشان او شرنګ
یو سوری دوخت   داخیال او رنګ

داالم‌بش کاروان   داسحر ما بنام
داکوتې او شونډې   اومې او جام
امید او خندا   او ژړا او خیام

داګل داساز   داشان داشرنګ
یو سوری دوخت   داخیال او رنګ

دازور دا زر   دتورو پرق
دعا او ژړا   او دحورو پرق
دا پرق دسرو شونډو   مغرورو پرق

داچال او جال   داخیال او رنګ
اهنګ دورنګ   سپاری تهنګ

دابنګلی کاته   په نیاز کاته
داورو نازک   په انداز کاته

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

د الرو کښې تا دسپوږمۍ د مخ
نرګس کښې پټ پټ د اياز کاته

دا مينه رنګينه داشان او شهرنګ
يوسوری د وخت دخيال او رنګ

دا ناچ دلولکو بهار او ګل
مابنام او خيام او ستار او ګل
ګلزار او چغار او خمار او ګل

دا سر او سرور او شان او شهرنګ
يوسوری د وخت دخيال او رنګ

شاعر:

نامرد: ته ستر کې ديا نه وينې
دستر کو سره وينې خمار نه وينې

ته ټنګ او ټکور او سرود وينې
مستي او جنون د دلدار نه وينې

دا سوز او ساز دا شان او شهرنګ
يو تار د دلدار دخمار او رنګ

دا ښکلي کاته په نياز کاته
دا ورو ناز ک په انداز کاته

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا لړو کښې ، تاه   دسپوږمۍ د مخ
نرګس کښې پټ پټ   د اياز کاته

دا مينه رنګينه   دا شان او شرنګ
يو تار د دلدار   دا خمار او رنګ

دا ښکلې کاته   په نياز کاته
دا ورو نازک   په انداز کاته

دا ناچ د لولکو   بهار او ګل
ګلزار او نسيم   او ستار او ګل

سرې شونډې د يار   د سپرلي په شان
ژوندۍ کړي مستي   او بهار او ګل

دا سر او سرور   او شان او شرنګ
يو تار د دلدار   د خمار او رنګ

سپړ دل د ګلاب   او خندا د يار
ګابزه کاته   په رضا د يار

انداز د مستۍ   او تول د غم
سرې سترګې او شونډې   زما د يار

دا مست ما نام کښې   د ژوند غور خنګ
يو تار د دلدار   او خمار او رنګ

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا اوښ کاروان   دا سحر مابنام
دا کوټے او شوندے   او مے او جام

دا ټله په امید   په ایمان او زور
دا ټله په مستئ   پروا نه د خیام

دا ګل او ساز   او شان او شرنګ
یو تار د دلدار   د خمار او رنګ

ترانه

نه ما سره زر نه مرجان شته دے
نه ما سره شته د لالونو ډیر (۱)
جانانه! جانان د ملنګ ئے ته
ملنګ سره وی د سوالونو ډیر

ما تاله ډالئ، (۲) راوړے ده
وطنه! مستی او ځوانی نهما
سر ورکوم تو ده او زړه کے نر
نرتوب او پښتو او خانی زما

زه خان او جهان په دلبر نه دمه
زه پښو کښے جانان ته خیګر نه دمه

---

(۱) ډیری . (۲) ډالئ: تحفه، سوغات .

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه مست داسې مست ننګیالی یمه
فقیر ته کچکول کښې خپل سر ږدمه

زه مست او سرشار او مجنون یم | زه د ننګیالي د پښتون یم
لوګې شه له تا دا خواني زما | مرتوب او پښتو او خاني زما

زه سر او سر صدقه درکوم
دسترګو د نور صدقه درکوم
زه ژوند او ځواني تالا کومه نن
مستي او غرور صدقه درکوم

ماسره خپل جانان ته بښلې دي | خمار مې رحمان ته بښلې دي
خدا په دلبر لوګې کومه زه | ماهوښ بیابان ته بښلې دي
زه جوش او جنون لوګې کومه یار | زه تمک او تکور صدقه درکوم
زه نیست او مستي ستا په پښو ږدمه | زه مینه او زور صدقه درکوم

زه ورک لیونې د منصور په شان
لیلې له په تمیک کښې قمر ږدم
زه مست داسې مست ننګیالې
فقیر ته کچکول کښې خپل سر ږدم

خو نه ماسره زړنه مې جانان شته د سې | نه ماسره شته د لالونو ډیر
جانانه! جانان د ملنګ نې ته | ملنګ سره وي د سوالونو ډیر

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاعر او ليلى

شاعر:

دا ژوندون او مستي او خندا زما
دا ځواني او ناز دے يو دوه ورځے
دا مې سترګو کښې ستا د شونډو رنګ
زور د تور پلو دے يو دوه ورځے

اخر تلونکے هغو تيارو ته يم
چه د کومو تيارو نه راغلے يم
اخر ځم به بيا هغو کے توله
کومو کے چه زه ځغولے يم

دا ځواني لکه د سپيلي ماښام
يو لمحه د ساز يو قطره د نور
دا خندا مستانه حيوانه ستا
يو جهان د رنګ يو ذره د نور

ستا د سترګو جانان مستي و خوند
ستا د شونډو خوږو او مغرورو خوند
ستا د کتو ښتو او غمو و خوند
کرنګه د ښت اور او حور و خوند

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا دستړګو بنایست او د شونډو خوند
او دا سوز او ساز او ارمان زما
د نسیم چپه او د ګل غوټۍ
او مستانه حیرانه جانان زما

دا یو تلونکی تلونکی کاروان دی
یوه قصه ده چه وشوه او تېره شوه
دا یو ښکلی ښکلی تصویر د خیال
یوه تپه وه چه وشوه او هېره شوه

باقي یو مغنه د تیارو جهان
باقي یو مغنه، د رڼا وطن
باقي یو مغنه، خوانۍ داستان
د خوبونو او د خندا وطن

لیلیٰ :

یوه لپه تړینه واخله د ګک دریاب د مینې بیېږی(۱)
دا ته وله په ژړا وې، چه پیاله یم دریاب نه یم؛
تو ل جهان د نور د ګک دی ګلم: خان د نور د ګک کړه
دا ته وله په سلګو وې چه سپوږمۍ او آفتاب نه یم

---

(۱) بیېړۍ.

A .S.K B

اے نایکه! (۱)

اے مالیاره د دے چمن! — اے نایکه د دے جهان!
اے د نرګس او نسیم زړه! — اے سرداره د دے مکان
دا خلیفه او مجنون ستا — ستا د شرابو او حورو خان
دا ستا د ګوتو جوړ ګلاب — ستا د چشمانو مخمورو شان
تا خو جوړ کړے د مینے له — ګل دے کا ته بیابان له
ته خود مینے لیواله وے — تا خو عاشق کا ته خان له
تا خو ښیلو او رحم له — سترګے ښیسته د لید د کتے
تا خو خمار او خوږ والی له — شونډے د پیژند د کتے
تا خو خپل شان او کمال له — ورکړه موقع د کمال او شان
ځکه دے سترګو دیار لره — ورکړه رڼا د هلال په شان
تا خو په لی دلربا کړه جوړ — ستوری سپوږمۍ او سبا کړه جوړ
تا خو انی مستی ورکړه — تا خو شیرین او لیلی کړه جوړ
خوږ روند او کون شکوه میه — ګل او بهار او جانان نه دیم

---

(۱) مادار ـ خښتن .

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه د غضب او سرو اور ډک | د ننګ او مستۍ او خمار نه ونیم
تاکړ جهان د خندا نه ډک | ماکړ د شور او غوغا نه ډک
تاکړ سرور او مستۍ له جوړ | ماکړ د غم او ژړا نه ډک
ماکړ د ورونو په وینو رنګ | ماکړ د خوار د آزاره ډک
ماکړ د ظلم او زور وطن | ماکړ د مرګ د غږه ډک
تاکړ خوانۍ او دلدار له جوړ | تاکړ خندا او خمار له جوړ
تاکړ سپوږمۍ او ستورو له | ماله پسرلی او یار له جوړ
خو ماکړ د وینو او چیغو ډک | ماکړ د سوز او ارمانه ډک
تاکړ سرور او مستۍ له جوړ | ماکړ د غم او ژړا نه ډک
اے مالیاره د دے چمن! | اے نایکه د دے جهان!
دا دنیاګۍ دے سمباله کړه | دا دنیاګۍ دے په تلو ده خان!
ګوره! علم او زور نے خوري | ګوره! هنر او شعور نے خوري

نړوے د آدم آدم خور شولو
وګوره! ورور ته ورور نے خوري

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند

چه خمار مستي ترې وځي   شراب بنې ترخې اوبه وي
چه سرور د غرور ترې نه وي   دا ژوندون د ژوندون د څه وي

چه د مینې زړه شي پاتې   لکه ګل وي رژیدلې
یا شغله یوه د نور وه   یا یو موتې د خزلې

چه په ژوند کښې سخته نه وي   لکه بې مالګې طعام
چه په خوله کښې خندا نه وي   لکه ډک د خاورو جام

چه خواني کښې تکلیف نه وي   لکه پټه میان کښې توره
نه ئې برق شي نه شرنګ شي   په زنګونو شي نخوره

چه آرام وي او سمام وي   او یاري په جایداد وي
خوبانو م شیرینۍ وي   مرهم تر و پرو فرهاد وي

چه ئې سر په خندا درشي   هله خوند د راز و نیاز شي
چه د سپینو تورو جنګ شي   ښکاره هله کښې ایاز شي

ژوند که تش نیږي تحمل وي   دا خو سپې هم شي ختلې
که تش نسل زیاتول وي   دا غوبې هم شي کولې

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند نه خیته نه ماڼۍ دی   نه ډیری د سرو لالونو
نه یاران نه معشوقې دی   نه باغونه نه کلونه
ژوند خوتله دی په یو مخه
غورځیدل او پاڅیدل دی
تکې سوز او تکې ساز دے
خه خندل دی خه ژړل دی
ژوند په سترګو د عاشق کښې
پلوشه ده دخمار
په صحرا کښې لټول دی
د آشنا د کوڅې لار

حیدرآباد جیل
۱۱/۹/۱۹۴۷ ع

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل

مینه مینه مې کوله خبر نه وم
چې د ورځې مازیګر او ماښام مې شته

لکه زرګه د سپرلي وم په چړ چقو
خبر نه وم د ښکاري سره دام مې شته

دنیا ښینې بناپیرۍ په بستر پروت وم
خبر نه وم چې رقیب مې په بام مې شته

د ساقي په سخاوت باندې مدهوش وم
خبر نه وم تشنیدې د جام مې شته

سپینه شمع د محفل په خندا وائي
د رنا سره د سولو سمام مې شته

دا ویل لیونې ډک د رباب له لاره
آ وروبل چې رته یو ښکلي مقام مې شته

خو وخوځې د ملا د روغ معلوم کړه
دي وئي هلته مستي انتظام مې شته

حیدرآباد جیل سند

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبادت

د ملا عبادت کسب — پاڅېدل او کېناستل
د حلوا په ارمانونو — تل الله الله کول
د ملا مینه عجیبه — په پیسې مینېدل
او د حورو لمغرو ته — د خر چوکو منېدل
د صوفي عبادت وېرد دے — سوځېدل او ژړېدل
د رحمن رحیم د نوم نه — رپېدل او وېرېدل
د صوفي مینه عجبه — د زړه ګل مړاوے کول
بے کنار دریاب د حسن — په کوزه کښے بندول
د زاهد عبادت چرے دے — سوال منت ژړا کول
په جنت او دے دنیا کښے — د فایدے سودا کول
د زاهد مینه عجبه — په خپل ځان مینېدل
د ریا سپي جوته کړے — دلربا له ورکول
د غني عبادت مینه — ځان جانان کښے ورکول
د مینو سترګو شړنګ ته — ګډېدل او خندېدل
د غني مینه عجبه — ټول بیلات(*) هیڅ نه ګڼل
دا خپل ځان او جهان واړه — یو خمار کښے ډوبول

(*) بیلات ، بایلل.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ایلم توتیان

چا بند کړی دی پنجرو کښې — دا ایلم[1] د سر توتیان

چا عقاب په لاس کېنولے — د مرز هسې چغولے
چا منصور په سر او سپینو — او خوږ و باندې غلولے
چا قسمت په زور تړلے — د کوډۍ هسې لوبولے
نن د کومې بادشاهان دی — سکندر او شاه جهان
څوک څیولے[2] شی کوه کښې — سمندر بې پایان
سیلاب چا دې منع کړے — په بندونو د شنو شکو
د قسمت په کور کښې نشته — شمېر د ډېرو او د لږو
بادشاهي لښکرې اړې — تل د وږو او د تږو
فقیري چه فقیري وی — بادشاهي ترې شه قربان
چا بند کړې دې پنجرو کښې — دا ایلم د سر توتیان
چا سرور په لاس کېنولے — څوک مستي شي سو څولے ؟

(۱) ایلم : د سوات په سیمو کې یو هسک غر دی. (۲) څیولے : ځایولی.

A .S.K B

د بهار ولولې څوک شي — څوک د پښو لاندې کولې ؟
که ګلکونه ژوندي مړه کړي — ژوند څوک نه شي مړ کولې
چا د بوټین منع کړې — خنده ګلونه د ریحان ؟
چا بند کړي دي پنجرو کښې — د ایلم د سر توتیان
بلبل ناست بندي پنجړو کښې — د سپرلي خوبونه وینې
په شپه شتم زیر میدانونه — د نرګس ګلونه وینې
سره ګلاب مست او خندان — د لولو پړونه وینې
ولي (۱) ریبار ته راشه توسه — دا پیغام د غني خان
څوک اچولې شي کوزه کښې — سمندر بې پایان ؟

سزا او جزا

هیڅ په پته دې پوه نه شو — د سزا او د جزا
تا ته یو دې لوی خدایه! — هم خندا او ژړا
څوک بېنسته ځواني کړي خوارې — په یو خیال بانده مېن شي
څوک ځمونه وینې وڅښي — چه په مال بانده مېن شي
څوک غوټه په رنګ او تال کښې — په یو خال بانده مېن شي
څوک مدهوش په حق او نور — په هلال بانده مېن شي

---

(۱) والی .

(c) ketabton.com: The Digital Library
A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخو؛ ستا سپوږمۍ هرچا ته خاندي — که زهري وي که بلا

هیڅ په پته دے پوه نه شوو — د سزا او د جزا

څوک په پېښو سترګو دوب شي — سمندر کښې د غرور

څوک په تخت لکه فرعون — ناست دي خاندي په سرور

څوک په څکه پروت ملنګ دی — یاد دي قیصے د طور

څوک په وینه مور خندانه — څوک په مینه کښې رنځور

روند قسمت د زړه نه کړي — د فرعون او د موسیٰ

هیڅ په پته دي پوه نه شوو — د سـزا او د جـزا

عجیبه ده فرق نشته — د غرور او د نیاز

عجیبه ده بیلتون نشته — د یزید او د ایاز

عجیبه ده انعام یو دی — د تپوس او د شهباز

تا ته واړه چغے یو دي — که د ویر وي که د ساز

تا ته یو دي لویه خدایه! — هم خندا او هم ژړا

هیڅ په پته دے پوه نه شوو — د سـزا او د جـزا

یو خوا ستړے سترګے شاهین — په ځنګلو کښې پروت ژړیږي

بل خوا زیړ سترګے شغال — په ځنګلو کښې لوغړیږي

یو خوا ننګ مینه او توره — وهل ډېر سوځي خاورے کیږي

بل خوا چل دهوکه دروغ — را خوریږي زرغونیږي

A.S.K.B

(c) ketabton.com: The Digital Library

آستا غټې لا په څه شوې؟ — د قسمت او د سزا
ماته یو دې لویه خدایه؟ — هم خندا او هم ژړا

ماتم

زلخونه وې غم له جوړې — ستا د سترګې د غم ډکې
چاتې بڅربره اړ ئې — د افسوس او ماتم ډکې
په ژړا باندې چانه دی، سترګې ماتې آبادې کړې
په شېرو باندې چانه دی، مړې پیرۍ آزادې کړې

د استا کوتې د پولا دو — تش دعا زارۍ له نه دي
د استا مټې د مړ اسې — جوړې دې خوارۍ لمندي
د استا زور پښتو او توره، ستا د سترګې و دینې غوږ خړنګ
چې د ابنګلی سر ټیټ شي څو آبنکارې دیر بد رنګ

پاڅه پاڅه څه چه وکړه — ستا د سترګې و دینې غوږ خړنګ
ته آفت نۍ ته غضب نۍ — د سور ټنډې یو ګوزار یې
ستا د لاس د قسمت لاس دی، ورانوې جوړوې دنیا
ستا په سترګو کې ګډې اجل دی، و کړل سوځل دوی کا

د فرعون د کور په شانې — د احصار خاورې ایرې کړه
د امغرور سرتیس نس کړه — د غرور ذرې ذرې کړه

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاغمه ونښیه دنیاته د پښتون د بچو ننګ
پاغمه وادره شغالته، د ویستلو توره شرنګ

پلوشه

زور شومه زور شومه — مسلمان نه شومه
ارماني ډیر شومه
خوپښیمان نه شومه

شاعري

د سکرتو بیخ م وبښکه — سر م خوږ که په کړ ولو
دیر مسره ونه م رایاد کړه — یو هم نه دی د یاد ولو
نه ټپه شوه نه چاربیته — نه غزل نه نیمکۍ شوه
نه قصه شوه نه بدله — نه ساقي شو نه کوکۍ شوه
شاعري م یارانه ده — نه په زور نه په زارۍ شي
نه په چل نه په هنر شي — نه په مال نه په خوارۍ شي
شاعري لکه باران دی — کله تند ناکړ زهر شي
ناګهانه داسې شړق شي — چه صحرا م سمندر شي
کله نرم نرم پشم — پیوست نازک نازک ښیښین

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نسیم په شان مستانه
د مخمل غوندې مهین

کله سبه د ږمنۍ شېبه شي
په اوږده صحرا د وږمې

کله تور باران د ژمي
نه کمېږي نه ودرېږي

کله شور د پشکال شي
څړېړه لمر څړېړه باران

عجیبه لکه د ژوند
څه خفه او څه خندان

کله داسې سوکړه راشي
باغ چمن شي کربلا

لا د خاورو وچې نه وي
چې بیا خاورې شي لالا

کاش چې وي زما په لاس کښې
د وږمې غوندې ښتې

ما به هر وخت ښکلې ښکلې
سپینې لړې راوستې

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما بنام به م جوړولو — په قبله د بودۍ تال
زړه د رخ به م ستايلو — د اشنا د زنې خال
ولې څه وکړم جانانه — واک د بل اختيار د بل دی
داپه تا مينې ستړی کړې — د دوی نور خمار د بل دی
داچه ته پرې راته خاندې — د دې سر شونډې د جار شم
د دوی نيست مستي د بل ده — د دوی سرېښکار د بل دی
(اوبس) داد دم واک م بس دی — چه زه ويم درته غزلې
ته نيستمه په پتو مست رکو — راته کوړې غلې غلې
چه سات کړی مشغول شو — بيا به څو زما بلبلې:
مونږ له تورو اوږد د وشپه ده
دی د ما داد يوې بلې

حيدرآباد جيل
۴- ستمبر - ۱۹۴۹ ع

ټک

ماله قصه د دروغو تاته وخوړو قسم
بې وفا ترې م ګهسې تاته وې صنم صنم
ستا معصوموسترګو وکو په ټکې باندې اعتبار
لکه ونيسې ماشوم چه په خندا اخندا بناما

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماچه ستا په سرو لبانو قسم وخوړه مابنام
د شرابو په نامه مې درکړ دک دخاورو جام

ستا معصومو سترګو نه د لباسي سترګې ليدلې
ځکه زړه مې پکښې روښانه شو د مينې ډيوې بلې

زه وم غل د دوو څاڅکو تا د حسن دریاب راکړ
ما په چل چړنګ د کولو تا د مينې سيلاب راکړ

تا د خپل ايمان په زور زه کافر کړم مسلمان
زما زړه کښې دې د کړل خاورې د ټګي مه بوتان

ستا د شونډو غلا له لاړم خپل ځيګر مې پکښې بايله
د خوارۍ او تنګۍ جمع تول دفتر مې پکښې بايله

جام مې ورپسې ورټوکوټ له دوب دریاب کښې د سرو د شوم
د منصور پېښو له لاړم لیونې شوم زه منصور شوم

لیونې نه زړګی یووړ، نازنینو ۔ موسکو شونډو
غلا له ته په ډاګه واوریدل زړه دې وچاوډ په منا ۔

حیدرآباد جیل
۱۲ ـ ستمبر ۱۹۴۸ ع

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګډې وډې

یاد مې باندې کړې دې   خیال ېخوم پلاو
ځان له سیخکي وریتوم   د زړه داور په تاو
ناست لکه منزرک یم   جیلخانه کښې په دې ساو
څوک به ترې خدایه!   د قسمت د پیشو میاو
خلاص کړې نه په چل شو   لیوني اونه په داو
ګدي په ګلزار کړ   نصیب بې موسمه لاو (۱)
ګوره کشمیري تـه   په پښتو کوي دباو
کال چه شي کوني، بغ
هم مرغې وني (۲) د تلاو

پلوشه

کعبه جوړه ابراهیم کړه   زه جوړو کړم بیرالله
وایه څوک لوی شو او چت شو؟   وایه وایه اې ملا!

(۱) لو. (۲) وچې.

A .S.K B

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library